

คู่มือการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
สำนักกฎหมาย

คำนำ

การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นกรณีที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตให้ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อใช้สำหรับกิจการที่เป็นการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ซึ่งการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในด้านการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ยังไม่เป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากการดำเนินงานตามระเบียบฯ ฉบับดังกล่าวยังไม่มีการอธิบายหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีความชัดเจน ประกอบเอกสารหลักฐานต่างๆ เช่น หนังสือสั่งการ แนวทางปฏิบัติต่างๆ ไม่ได้รวบรวมหรือจัดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อง่ายต่อการสืบค้นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สำนักกฎหมายได้เล็งเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตามที่กฎหมายและระเบียบได้กำหนดไว้ จึงได้จัดทำคู่มือการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อเป็นการอธิบายลักษณะกิจการ ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติงาน และรวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินไว้ให้เป็นหมวดหมู่ง่ายต่อการสืบค้น ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน มากยิ่งขึ้น สำนักกฎหมายหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้จะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานต่างๆ ให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับคู่มือการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินฉบับนี้ต่อไป

สำนักกฎหมาย

มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
๑. บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ ขอบเขต	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าได้รับ	๒
๑.๕ วิธีการจัดทำคู่มือ	๒
๒. ลักษณะของกิจการ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๓
๒.๑ ลักษณะของกิจการ	๓
๒.๒ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	๕
๒.๒.๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และ เลขาธิการ ส.ป.ก	๖
๒.๒.๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	๗
๒.๒.๓ สำนักกฎหมาย	๑๐
๒.๒.๔ สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน	๑๐
๒.๒.๕ สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน	๑๒
๒.๒.๖ สำนักบริหารกองทุน	๑๓
๒.๒.๗ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๑๓
๒.๒.๘ คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๓
๒.๒.๙ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	๑๖
๓. กระบวนการและขั้นตอนการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆในเขตปฏิรูปที่ดิน	**๑๗**
๓.๑ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน	๑๗
๓.๑.๑ คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตฯ	๑๗
๓.๑.๒ เนื้อที่ของกิจการที่สามารถขออนุญาตใช้ที่ดินได้ตามระเบียบฯ	๑๘

๓.๑.๓ ข้อจำกัดเกี่ยวกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่สามารถพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ตามระเบียบฯ ๑๙

๓.๒ วิธีการขออนุญาตฯ ๒๐

๓.๒.๑ วิธีการ ๒๐

๓.๒.๒ แบบคำขอฯ และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ระบุในแบบคำขอฯ ๒๐

๓.๓ ขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๑

๓.๓.๑ การตรวจสอบคำขอฯ และหลักฐานประกอบคำขอฯ ๒๒

๓.๓.๒ การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๖

๓.๔ หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๒๙

๔. การดำเนินการภายหลังได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน **๓๓**

๔.๑ การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๓๓

๔.๒ วิธีการชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๓๔

๔.๓ เงื่อนไขการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ผู้รับอนุญาตต้องถือปฏิบัติ ๓๔

๔.๔ การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ๓๕

๔.๕ การออกใบแทนกรณีหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) ชำรุดหรือสูญหาย ๓๘

๔.๖ การแก้ไขหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) กรณีออกผิดพลาดคลาดเคลื่อน ๓๘

๔.๗ การสิ้นผลและการเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓๙

๔.๗.๑ การสิ้นผลและการเพิกถอนการอนุญาตฯ ๓๙

๔.๗.๒ ผลของการสิ้นผลการอนุญาตฯ ๓๙

๕. ข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงาน **๔๐**

๕.๑ การตรวจสอบคำขอฯ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอฯ ๔๐

๕.๒ การตรวจสภาพพื้นที่ พร้อมความเห็นเบื้องต้นของ ส.ป.ก.จังหวัด ๔๑

๕.๓ การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน ๔๒

ภาคผนวก ๔๖

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ (ภาคผนวก ๑) ๔๗

๒. หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๙๓๕ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การกำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ภาคผนวก ๒) ๔๙

๓. คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๘๕๕/๒๕๖๑ เรื่อง การกำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ (ภาคผนวก ๓) ๕๐

๔. คำสั่ง คปก. ที่ ๕/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ภาคผนวก ๔) ๕๘

๕. หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๓ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๒ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำวาระการประชุม เรื่องคำขออนุญาตใช้ที่ดิน (ภาคผนวก ๕) ๖๑

๖. หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๐๔ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ภาคผนวก ๖) ๖๒

๗. หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๕๖๗ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน (ภาคผนวก ๗) ๖๕

๘. หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๕๖ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่องมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด (ภาคผนวก ๘) ๖๗

๙. คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๐๐/๒๕๖๒ เรื่องการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง ๙ หน่วยงาน (ภาคผนวก ๙) ๗๐

๑๐. หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/๑๖๘ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ (ภาคผนวก ๑๐) ๗๖

๑๑. รายงานการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ วันอังคารที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖ (ภาคผนวก ๑๑) ๘๓

๑๒. รายงานการประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ วันศุกร์ที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ (ภาคผนวก ๑๒) ๙๐

๑๓. รายงานการประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ๙๕
(ภาคผนวก ๑๓)
๑๔. คำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๑๐๕
(ส.ป.ก. ๔-๒๙ ก.) (ภาคผนวก ๑๔)
๑๕. บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน ๑๐๗
(ส.ป.ก. ๔-๓๐ ก.) (ภาคผนวก ๑๕)
๑๖. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๑๐๙
(ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) (ภาคผนวก ๑๖)
๑๗. คำขอสละสิทธิที่ดินของบุคคลที่ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๑๑๓
(ภาคผนวก ๑๗)
๑๘. หนังสือยินยอมของผู้ถือครองที่ดิน (กรณียังไม่ได้รับการจัดที่ดิน) ๑๑๕
(ภาคผนวก ๑๘)
๑๙. แบบตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาตกิจการสาธารณูปโภค ๑๑๖
และกิจการอื่นๆ (ภาคผนวก ๑๙)

สารบัญ (ตารางและรูปภาพ)

หน้า

๑. ตารางสรุปขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (อำนาจพิจารณาของเลขาธิการ ส.ป.ก.) ๒๙

๒. ตารางสรุปขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบฯ (อำนาจพิจารณาของเลขาธิการ ส.ป.ก.) ๓๐

๓. แผนผังการดำเนินการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๓๑

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อ หรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้นจากหลักการที่ได้กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่านอกจากภารกิจในการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแล้ว ส.ป.ก. ยังมีภารกิจในการช่วยเหลือพัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทางการเกษตร และชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เช่น ก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน จำพวกแหล่งน้ำ เส้นทางคมนาคม การพัฒนาสินเชื่อด้านการตลาด เป็นต้น ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการผลิตทางการเกษตร แต่เนื่องจากการดำเนินการในด้านการพัฒนาพื้นที่ และชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐานดังกล่าวนั้น ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ประกอบกับบุคลากรของ ส.ป.ก. มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภคน้อยกว่าบุคลากรหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง จึงเป็นเหตุให้ ส.ป.ก. ออกระเบียบเพื่ออนุญาตให้หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร สามารถขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินกิจการที่เป็นสาธารณูปโภคได้ อย่างเช่น โรงเรียน สถานีอนามัย ประปาหมู่บ้าน ถนนสาธารณะ เป็นต้น ระเบียบฉบับดังกล่าว คือ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

แต่เนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบฯ ฉบับดังกล่าวยังมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ไม่ชัดเจน จึงทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินไม่เป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานในด้านการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามระเบียบฯ ฉบับดังกล่าวเป็นในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน ส.ป.ก จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง การขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยคู่มือฉบับนี้จะอธิบายขั้นตอน วิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการปฏิบัติงานตามระเบียบฯ ดังกล่าวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนได้รวบรวมแบบฟอร์มและเอกสารต่างๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ใช้ปฏิบัติงานในด้านการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. ซึ่งต้องปฏิบัติงานในด้านการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน มีความเข้าใจ ขั้นตอน วิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปเป็นแนวทางและหลักฐานอ้างอิงในการปฏิบัติงาน

๒.๒ เพื่อให้การขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วถูกต้องตามกฎหมาย

๓. ขอบเขตของคู่มือ

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่อง การขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ครอบคลุมถึงประเด็นดังต่อไปนี้

๓.๑ การยื่นคำขอ และการตรวจสอบคำขอ ตลอดจนเอกสารประกอบคำขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๓.๒ การรวบรวมเอกสาร การตรวจสอบเอกสาร การตรวจสอบสภาพพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๓.๓ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าได้รับ

๔.๑ ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในด้านการขอและการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

๔.๒ ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจถึงขั้นตอน วิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาอนุญาตตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้ดียิ่งขึ้น

๔.๓ ทำให้การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕. วิธีการจัดทำคู่มือ

การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเล่มนี้ สำนักกฎหมายได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน อย่างเช่น คำสั่งของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หนังสือสั่งการ หรือแนวปฏิบัติความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา มาเรียบเรียงเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถสืบค้นได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

บทที่ ๒
ลักษณะของกิจการ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

การขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามระเบียบฯ ยังมีความเข้าใจหรือการตีความประเภทกิจการที่คลาดเคลื่อน หรือไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เนื่องจากไม่มีหลักฐานอ้างอิงหรือคำอธิบายลักษณะของกิจการ ขั้นตอน วิธีการ หลักเกณฑ์ไว้อย่างเป็นทางการเพื่อใช้อ้างอิงในการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานทำให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงาน สำนักกฎหมายเห็นว่าเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการอธิบายขั้นตอน วิธีการ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน ช่วยลดเวลาในการค้นหาและทำความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการทำงาน จึงสมควรที่จะอธิบายลักษณะของกิจการตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ไว้ในบทนี้

๒.๑ ลักษณะของกิจการ

เพื่อให้เกิดความเข้าในลักษณะของกิจการที่สามารถขออนุญาตใช้ที่ดินได้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ สำนักกฎหมายจึงขออธิบายลักษณะของกิจการพอสังเขปได้ ดังนี้

๒.๑.๑ “การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา” หมายความรวมถึงการขออนุญาตใช้ที่ดินสามารถดำเนินการได้เฉพาะส่วนราชการ กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดการศึกษา ถ้าเป็นกรณีเอกชนที่แสวงกำไร ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑

การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเด็กก่อนวัยเรียน ฯลฯ ในทางปฏิบัติหากเป็นการใช้เนื้อที่ไม่เกิน ๑๒ ไร่ ให้ดำเนินการพิจารณาเช่นเดียวกับการขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียนระดับอนุบาล ตามระเบียบฯ ข้อ ๖

๒.๑.๒ “การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัย และการสาธารณสุข” ได้แก่การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้าง สถานบริการสาธารณสุขชุมชน สถานีอนามัย และโรงพยาบาล เป็นต้น ซึ่งการขออนุญาตใช้ที่ดินสามารถดำเนินการได้ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้ขออนุญาตใช้

๒.๑.๓ “การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น” ศาสนสถาน หมายความรวมถึง การใช้ที่ดินเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของนักบวช เป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ที่ประกอบกิจกรรมตามความเชื่อของศาสนา สถานที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน เช่น วัดในพุทธศาสนา โบสถ์ของศาสนาคริสต์ มัสยิดของศาสนาอิสลาม เป็นต้น

อนึ่ง การขอใช้ที่ดินเพื่อการสร้างวัดในพระพุทธศาสนาที่มีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ขึ้นไป การขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินให้ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณารายการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๑.๔ “การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา” หมายความรวมถึง การให้บริการไฟฟ้า ให้บริการประปาแก่ประชาชนโดยส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ

ทั้งนี้ การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการระบบโครงข่ายพลังงานตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน เช่น การประกอบกิจการโครงข่ายพลังงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต การผลิตพลังงานไฟฟ้าโดยพลังงานลม เป็นต้น ให้พิจารณาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ

๒.๑.๕ “การใช้ที่ดินเพื่อสร้างถนน ทางลำเลียง” หมายความรวมถึง ทางเดินรถ ทางเท้า ขอบทาง ไหล่ทาง ทางข้ามตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ตรอก ที่ประชาชนใช้เป็นทางสัญจร

ทั้งนี้ การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อใช้สำหรับจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ เช่น การพัฒนาระบบขนส่งทางราง โครงข่ายทางพิเศษและทางหลวงพิเศษ ระบบขนส่งทางอากาศ และระบบขนส่งทางน้ำ ให้พิจารณาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ

๒.๑.๖ “การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้าง หรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อประกอบเกษตรกรรม” หมายความรวมถึง การขุดคู คลอง สระน้ำ ฝาย หรืออ่างเก็บน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำ ลำเลียงน้ำ เพื่อใช้ทำการเกษตร

๒.๑.๗ “การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการ และรัฐวิสาหกิจ” หมายความรวมถึง สถานที่ใช้ปฏิบัติงานของ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ รวมถึงอาคารและสิ่งปลูกสร้างประกอบที่เป็นประโยชน์กับทางราชการ เช่น โรงจอดรถ บ้านพักข้าราชการ ลานกีฬา อาคารเก็บของ เป็นต้น

๒.๑.๘ “การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม” หมายความรวมถึงกิจการดังนี้

(๑) กิจการที่เป็นการพัฒนาเกษตรกร

(๒) กิจการที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร

(๓) การฝึกอาชีพ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร

(๔) การศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการเกษตร

๒.๑.๙ “การใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการสหกรณ์” หมายความรวมถึง สถานที่ปฏิบัติงานของสหกรณ์ รวมถึง ลานตาก ที่เก็บสินค้า ซึ่งในปัจจุบันสถาบันเกษตรกร เช่น สหกรณ์ สามารถขออนุญาตใช้ที่ดินหรือขอรับการจัดที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๑.๑๐ “การขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ” หมายความรวมถึง สถานที่ที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ จัดให้เป็นสถานที่เพื่อกิจกรรมที่ใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำโดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ทำต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เช่น ลานกีฬา ลานวัฒนธรรม เป็นต้น

๒.๑.๑๑ “ศาลาประจำหมู่บ้าน” หมายความรวมถึง ศาลาอเนกประสงค์เพื่อคนในชุมชนใช้ร่วมกันเพื่อกิจกรรมสาธารณะ เช่น ใช้เพื่อการประชุมร่วมกันของหมู่บ้าน

๒.๑.๑๒ “ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุด”หมายความรวมถึง แหล่งสะสมและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ในรูปสิ่งตีพิมพ์ สิ่งไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดหมวดหมู่ของทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้มีการเข้าถึงการใช้และบริการอย่างสะดวก

๒.๑.๑๓ “กิจการอื่น” หมายความว่า กิจการสาธารณูปโภคที่มิได้ระบุไว้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ในข้อ ๖-๑๖ โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาการรับคำขออนุญาตใช้ที่ดินของ“กิจการอื่น” ดังนี้

(๑) เป็นกิจการที่มีความจำเป็นต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินหรือประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในชุมชน

(๒) ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการเกินสมควร และไม่เข้าข่ายแสวงหาผลกำไร

(๓) เป็นกิจการที่เป็นความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

๒.๒ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ในการขอและการพิจารณาการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

๒.๒.๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) และเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เลขาธิการ ส.ป.ก.)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีชื่อย่อว่า ส.ป.ก. จัดตั้งขึ้น ตามความในมาตรา ๖[๑] แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๘ มีวัตถุประสงค์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และตามความในมาตรา ๗[๒] แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันกำหนดให้ ส.ป.ก. เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเทียบเท่ากรม มีเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นหัวหน้าสำนักงาน

ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความในมาตรา ๘[๓] แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ส.ป.ก. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒[๔]

ส.ป.ก. มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(๑) ส.ป.ก. โดย เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการและจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ตามระเบียบฯ

(๒) ส.ป.ก. โดย เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจเรียกเก็บ และยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน[๕]

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เลขาธิการ ส.ป.ก.)

เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นหัวหน้า ส.ป.ก. ตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ และการที่มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ให้จัดตั้ง ส.ป.ก. ขึ้นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และมาตรา ๗ ให้ ส.ป.ก. เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเทียบเท่ากรม เลขาธิการ ส.ป.ก. จึงมีตำแหน่งและอำนาจหน้าที่เทียบเท่าอธิบดี โดยเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ส.ป.ก. ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ส.ป.ก. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ตามความในมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕[๖]

---

[๑] มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้เรียกโดยย่อว่า ส.ป.ก.

[๒] มาตรา ๗ ให้ ส.ป.ก. เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเทียบเท่ากรม โดยมีเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นหัวหน้าสำนักงาน

[๓] มาตรา ๘ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

[๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๖ ก วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๒

[๕] มติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อ ๗ มกราคม ๒๕๔๖

[๖] มาตรา ๓๒ กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น

เลขาธิการ ส.ป.ก. มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ดังนี้

(๑) มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดินสำหรับกิจการที่กำหนดตาม ข้อ ๖ ถึง ข้อ ๑๖ ของระเบียบฯ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามความในระเบียบฯ ข้อ ๔

(๒) กำหนดแบบคำขอฯ และเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอฯ ขั้นตอน ตลอดจนเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามความในระเบียบฯ ข้อ ๑๘

(๓) มีอำนาจพิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก.ตามความในมติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖[๗] และมติ คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗[๘]

(๔) มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามระเบียบฯ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตไม่ทำประโยชน์ในที่ดินตามกิจการที่ได้รับอนุญาตโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๒.๒.๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีชื่อย่อว่า ส.ป.ก.จังหวัด เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัด ส.ป.ก. จัดตั้งขึ้นตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘[๙] เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒[๑๐]

ในกรมหนึ่งมีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดอำนาจหน้าที่ของอธิบดีไว้เป็นการเฉพาะ การใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าว ให้คำนึงถึงนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ และนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวงด้วย...

[๗] รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันอังคารที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖

[๘] รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันศุกร์ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗

[๙] มาตรา ๑๑ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในท้องที่จังหวัดใดแล้ว ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดขึ้นสังกัดสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ในกรณีที่ได้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเขตหนึ่งเขตใดคลุมที่ดินในเขตของสองจังหวัดขึ้นไป คณะกรรมการจะมอบหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดใด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน ในจังหวัดที่เกี่ยวข้องนั้นหรือไม่

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๖ ทำหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย

[๑๐] มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นหลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มี

ใช้บังคับในท้องที่จังหวัดใดแล้ว มีปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด โดยตามมาตรา ๑๑ กำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่ คปก. และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด นอกจากนี้ ส.ป.ก.จังหวัด ยังมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ส.ป.ก. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ส.ป.ก.จังหวัด มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

ตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๘๕๕/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ยื่นคำขออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอฯ ณ ส.ป.ก.จังหวัดท้องที่ที่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยเมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอฯ และเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอฯ แล้ว จะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอฯ ที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบคำขอ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วน และดำเนินการจัดส่งเอกสารให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ตรวจสอบในส่วนที่เกี่ยวข้องก่อนนำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) ส่งเอกสารให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินเพื่อดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของแนวเขตปฏิรูปที่ดิน มาตราฐานของผลการรังวัด และให้ดำเนินการลงรูปแผนที่ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก. ซึ่งเอกสารที่ ส.ป.ก.จังหวัด ต้องดำเนินการจัดส่งให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบตรวจสอบในเบื้องต้น ได้แก่

- รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.๙)
- แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.๒๒)
- แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.๕ ก.)
- สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข.)
- แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐
- หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.)

กรณีการขอใช้ที่ดินต่อเนื่องจำนวนหลายแปลง เช่น การขุดคลอง การสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝาย หรือก่อสร้างถนน ฯลฯ หากไม่สามารถดำเนินการสำรวจรังวัดเพื่อขึ้นรูปแผนที่ได้ ให้ดำเนินการจัดส่ง

ที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

ให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชักช้า และให้ดำเนินการสำรวจที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และวางโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ให้เสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ เพียงอย่างเดียว พร้อมคำนวณเนื้อที่โดยประมาณ ให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินตรวจสอบในเบื้องต้นก่อนนำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒) ส่งเอกสารประกอบการพิจารณาตามที่สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินกำหนด เพื่อให้ดำเนินการตรวจสอบการขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ว่าเป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่ ก่อนนำเสนอ คปจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓) คำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบของ คปจ. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เป็นไปตามมติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ ดังนี้

- คปก. มอบหมายให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ

- ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามราคาประเมินของกรมที่ดิน (ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์) หรือราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อซึ่งสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาต

- กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินมีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าตอบแทนทรัพย์สินโดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการร่วมอยู่ด้วย ให้เรียกเก็บตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด หรือกรณีไม่มีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการ และคณะกรรมการได้กำหนดค่าตอบแทนฯ ไม่น้อยกว่าอัตราราคาประเมินของกรมที่ดิน (ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์) หรือราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ซึ่งสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาต

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบคำขอ เอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตใช้ที่ดินถูกต้องครบถ้วนแล้ว และได้รับผลการตรวจสอบจากสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินและสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินว่าผลการรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตมีมาตรฐานสามารถดำเนินการต่อไปได้ และการขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่อย่างใด ให้ ส.ป.ก. จังหวัด นำเรื่องการขออนุญาตใช้ที่ดินฯ พร้อมความเห็นประกอบเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการอนุญาตให้ใช้ที่ดิน พร้อมทั้งความเห็นชอบในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินหรือยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน โดยให้บันทึกข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ คปจ. ใช้พิจารณาในการประชุมเรื่องดังกล่าวให้ปรากฏในรายงานการประชุมโดยละเอียด เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก คปจ. แล้ว ในกรณีที่ คปจ. มีความเห็นไม่ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา และจัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

ส่วนในกรณี คปจ. มีมติให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ส.ป.ก.จังหวัด ต้องมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอใช้ทราบ พร้อมทั้งสอบถามว่ายังมีความประสงค์จะขออนุญาตใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ หรือไม่ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขอใช้แจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบภายใน ๑ เดือน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณา หากไม่แจ้งภายในเวลาที่กำหนด ถือว่าผู้ขอใช้ที่ดินไม่ประสงค์ที่จะใช้ที่ดินต่อไปให้ ส.ป.ก.จังหวัดรายงานให้ คปจ. ทราบ

(๒) ในกรณีผู้ขอใช้ที่ดินมีหนังสือยืนยันว่าประสงค์จะใช้ที่ดิน และยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ให้รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา และจัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

(๓) ในกรณีผู้ขอใช้ที่ดินมีความประสงค์จะขอยกเว้นการชำระค่าตอบแทนฯ ต้องแจ้งความประสงค์ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบภายในระยะเวลาดังกล่าว และให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

(๔) ในกรณีที่ คปจ. ยืนยันให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้แจ้งผู้ขอใช้ที่ดินทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขอใช้ที่ดินมีหนังสือยืนยันว่ายังประสงค์จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ภายในกำหนด ๑ เดือน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และให้ ส.ป.ก.จังหวัด ส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป หากไม่ยืนยันภายในกำหนดดังกล่าวให้ยุติการดำเนินการ โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ขอใช้ที่ดินทราบ พร้อมทั้งจัดส่งคำขอฯ และเอกสารประกอบคำขอฯ คืนให้แก่ผู้ขอใช้ที่ดิน ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ขอใช้ที่ดินที่จะยื่นคำขอใหม่

(๕) ในกรณีที่ คปจ. มีมติเห็นควรให้ยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ หาก เลขาธิการ ส.ป.ก. เห็นว่าการขอใช้ที่ดินไม่เข้าเงื่อนไขการยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ในการพิจารณาเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ จากผู้ขอใช้ที่ดิน

๒.๒.๓ สำนักกฎหมาย (สกม.)

สำนักกฎหมายมีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(๑) รวบรวมเอกสารหลักฐานจาก ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

- กรณีกิจการที่ขอใช้ที่ดินที่ไม่ได้รับการยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน สำนักกฎหมายต้องดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัด คำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเบื้องต้นให้สำนักบริหารกองทุนตรวจสอบความถูกต้องในการคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินอีกครั้งก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

- กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการและจำนวนเนื้อที่ตามระเบียบฯ ในข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ให้นำเสนอ เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณา

- กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการตามระเบียบฯ ในข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ แต่เนื้อที่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พิจารณากลั่นกรอง และนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

(๒) เมื่อ เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือ คปก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินแล้วให้สำนักกฎหมายจัดทำหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) นำเสนอ เลขาธิการ ส.ป.ก. ลงนาม และแจ้งผลการพิจารณาให้ ส.ป.ก.จังหวัดทราบ พร้อมจัดส่ง ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก. และ ส.ป.ก. ๔-๓๐ ก. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อมอบต้นฉบับให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต และเก็บรักษาคู่ฉบับไว้ ณ ส.ป.ก.จังหวัด และสำนักกฎหมาย อย่างละ ๑ ฉบับ

(๓) ตรวจสอบหรือติดตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมอบหมายให้ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินที่ได้รับอนุญาตว่ามีการกระทำตามเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินหรือไม่ และรายงานผลการใช้ที่ดินให้ ส.ป.ก. ทราบ

๒.๒.๔ สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน (สผส.)

สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินมีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(๑) การตรวจสอบรูปแผนที่ รายการคำนวณ ที่ดินที่ขออนุญาตอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน พร้อมหมายเหตุในหลักฐานแผนที่

(๒) ลงรูปแผนประกอบหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.)

การดำเนินการตรวจสอบรูปแผนที่ รายการคำนวณ และลงรูปแผนที่ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก. มีรายละเอียด ดังนี้

กรณีที่ ๑ การขอใช้ที่ดินเต็มแปลง

(ก) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ และระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ตรวจสอบจากเอกสารหลักฐาน ดังนี้

๑. รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.๙)

๒. แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.๒๒)

๓. แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.๕ ก.)

๔. สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข.)

๕. แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๖. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.)

(ข) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้จัดส่งสำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

กรณีที่ ๒ การขอใช้ที่ดินไม่เต็มแปลง

ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หรือที่ดินที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ และระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกเพื่อให้ได้รูปแผนที่ และเนื้อที่ทั้งแปลงที่ขอใช้และแปลงคงเหลือแล้วนำส่งหลักฐานแผนที่ ดังนี้

๑. รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.๙)

๒. แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.๒๒)

๓. แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.๕ ก.)

๔. สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข.)

๕. แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๖. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.)

๒.๒.๕ สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.)

สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(๑) ตรวจสอบพื้นที่และความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม

(๒) พิจารณาการขออนุญาตใช้ที่ดิน ว่าเป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่

การตรวจสอบและการพิจารณา ตาม (๑) และ (๒) สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจะดำเนินการตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัด จัดส่งให้ตามที่สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินกำหนด

๒.๒.๖ สำนักบริหารกองทุน (สบท.)

สำนักบริหารกองทุน มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในด้านการคำนวณเงินค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามอัตราที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด โดยในกรณีกิจการที่ขอใช้ที่ดินที่ไม่ได้รับการยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน สำนักกฎหมายจะดำเนินการจัดส่งเอกสารหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัด คำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเบื้องต้นให้สำนักบริหารกองทุนตรวจสอบความถูกต้องในการคำนวณค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินอีกครั้งก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๒.๒.๗ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.)

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีชื่อย่อว่า คปก. จัดตั้งขึ้นตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒[๑๑] มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน กรรมการจากส่วนราชการต่างๆ โดยตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนเกษตรกรซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน และมีเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘[๑๒]

คปก. มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

---

[๑๑] มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทยและประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนเกษตรกรหกคนและผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในท้องที่กรุงเทพมหานครแล้ว ให้คณะกรรมการทำหน้าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสำหรับกรุงเทพมหานครด้วย

[๑๒] มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

(๓) พิจารณาการกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๔) พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี

(๕) พิจารณากำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อยกระดับรายได้ และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร

(๖) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริมและบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณูปโภค การศึกษาและการสาธารณสุขของเกษตรกร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่าและเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

(๘) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและปฏิบัติตามแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมจาก ส.ป.ก. ตลอดจนเงื่อนไขของการกู้ยืมโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(๑๐) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่นๆ ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๑๑) ติดตามการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๑๒) กำหนดกิจการและระเบียบการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๑) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริม และบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินรวมถึงการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณูปโภค การศึกษาและการสาธารณสุขของเกษตรกร ตามคความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) การพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคที่มีจำนวนเนื้อที่เกินกว่าที่ระเบียบฯกำหนด หรือการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นๆ นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ ถึง ๑๖ ของระเบียบฯ เป็นการยื่นต่อ คปก. เนื่องจาก คปก. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ ตามความในระเบียบฯ ข้อ ๑๗

๒.๒.๘ คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จัดตั้งขึ้นโดย คปก. อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ออกคำสั่ง คปก. ที่ ๓/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งต่อมาได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งงานภายในของ ส.ป.ก. ประกอบกับได้มีการประกาศใช้บังคับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะสูงสุดของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สามารถดำเนินงานตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ คปก. จึงได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เห็นชอบให้ยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๓/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน รายละเอียดปรากฏตามคำสั่ง คปก. ที่ ๕/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑[๑๓]

คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(๑) พิจารณา กำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเอเกษตรกรรม เสนอ คปก. พิจารณา

---

[๑๓] คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๕/๒๕๖๑ เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑

(๒) พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และโครงการของรัฐ ภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๑/๒๕๖๐ เสนอ คปก. พิจารณา

(๓) พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการอนุญาต และให้ความยินยอมหรืออนุญาต ตามที่กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือตามที่เสนอ คปก. กำหนด

(๔) เสนอความเห็นและผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตหรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตการให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๑/๒๕๖๐ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องต่อ คปก.

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่ คปก. มอบหมาย

๒.๒.๙ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.)

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีชื่อย่อว่า คปจ. จัดตั้งขึ้นตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒[๑๔] มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน กรรมการจากส่วนราชการต่างๆ โดยตำแหน่ง และผู้แทนเกษตรกร ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน และมีปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘[๑๕]

---

[๑๔] มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒ วรรคสอง เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในเขตอำเภอหนึ่งอำเภอใดในจังหวัดใดแล้ว ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัดคณะหนึ่งในจังหวัดนั้น เรียกว่า "คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ เกษตรจังหวัด พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ผู้จัดการสาขาธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และนายอำเภอในท้องที่ที่มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกสามคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนเกษตรกร

[๑๕] มาตรา ๒๐ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๓) พิจารณาผลการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแผนงาน โครงการ งบค่าใช้จ่าย และวิธีการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(๔) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละโครงการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

คปจ. มีหน้าที่และความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในด้านการให้ความเห็นชอบกิจการที่ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตของ เลขาธิการ ส.ป.ก. ตามข้อ ๕ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินพ.ศ.๒๕๓๖

---

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบหรือข้อบังคับหรือตามมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริมและบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณูปโภคการศึกษาและการสาธารณสุขของเกษตรกร

บทที่ ๓
กระบวนการและขั้นตอนการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

กระบวนการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ และคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๘๕๕/๒๕๖๑ เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยดำเนินการพิจารณาในเรื่องต่างๆ และตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๓.๑ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๓.๑.๑ คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตฯ

ผู้ขออนุญาต หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ผู้มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในกิจการที่ขออนุญาต

๓.๑.๑.๑ ส่วนราชการ หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม และให้หมายความรวมถึงจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย[๑๘]

๓.๑.๑.๒ หน่วยงานของรัฐ หมายความรวมถึง

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

---

[๑๘] พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า (๑) ส่วนราชการ (๒) รัฐวิสาหกิจ (๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ (๔) องค์การมหาชน (๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล (๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

"ส่วนราชการ" หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม และให้หมายความรวมถึงจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๑.๑.๓ รัฐวิสาหกิจ หมายความรวมถึง

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ[๑๙]

๓.๑.๑.๔ เอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร หมายความรวมถึง นิติบุคคลที่ประกอบกิจการที่เป็นการให้บริการการด้านสาธารณูปโภค หรือกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยไม่หวังผลกำไร

๓.๑.๑.๕ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร จะต้องมีวัตถุประสงค์ตรงตามกิจการหรือโครงการที่ขออนุญาตฯ และผู้มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในกิจการที่ขออนุญาต

<u>๓.๑.๒ เนื้อที่ของกิจการที่สามารถขออนุญาตใช้ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๖ ดังนี้</u>

๓.๑.๒.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้ (ระเบียบฯ ข้อ ๖)

(๑) โรงเรียนระดับอนุบาล เนื้อที่ไม่เกิน ๑๒ ไร่

(๒) โรงเรียนระดับประถมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน ๒๕ ไร่

(๓) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน ๕๐ ไร่

กรณีขอใช้ที่ดินสำหรับโรงเรียนที่มีการสอนหลายระดับ ให้ใช้เนื้อที่สำหรับโรงเรียนในระดับที่สูงกว่า

สถานที่ตั้งจะต้องอยู่ไม่ห่างจากชุมชนมากเกินไปและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

๓.๑.๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัย และการสาธารณสุขให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้ (ระเบียบฯ ข้อ ๗)

(๑) สถานบริการสาธารณสุขชุมชน เนื้อที่ไม่เกิน ๓ ไร่

"รัฐวิสาหกิจ" หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วย เกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๒) สถานีอนามัย เนื้อที่ไม่เกิน ๑๐ ไร่

(๓) โรงพยาบาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่

๓.๑.๒.๓ การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ได้จำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น (ระเบียบฯ ข้อ ๘)

๓.๑.๒.๔ การใช้ที่เพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น (ระเบียบฯ ข้อ ๙)

๓.๑.๒.๕ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างถนน ทางลำเลียง ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น (ระเบียบฯ ข้อ ๑๐)

๓.๑.๒.๖ การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อประกอบเกษตรกรรม เช่น ขุดคู คลอง สระน้ำ ฝาย อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น (ระเบียบฯ ข้อ ๑๑)

๓.๑.๒.๗ การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๕ ไร่ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๒)

๓.๑.๒.๘ การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม (ระเบียบฯ ข้อ ๑๓)

๓.๑.๒.๙ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการสหกรณ์หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ เช่น ยุ้ง ฉาง โกดัง หรือ ไซโล เพื่อเก็บรักษาผลผลิต ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม (ระเบียบฯ ข้อ ๑๔) ให้ขออนุญาตใช้ที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑.๒.๑๐ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ตามที่พิจารณาเห็นสมควร (ระเบียบฯ ข้อ ๑๕)

๓.๑.๒.๑๑ การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างศาลาประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุด ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่รวมกันไม่เกิน ๑ ไร่ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๖)

๓.๑.๒.๑๒ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๗)

<u>๓.๑.๓ ข้อจำกัดเกี่ยวกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่สามารถพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆในเขตปฏิรูปที่ดิน</u>

ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่สามารถพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ ต้องเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และต้องไม่เป็นที่ดินที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๓.๑.๓.๑ ไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดิน (ระเบียบ ข้อ ๔)

๓.๑.๓.๒ ไม่เป็นที่ดินที่ได้ดำเนินการจัดที่ดินแล้ว (ส.ป.ก.๔-๐๑ ก.) เว้นแต่ กิจการที่ขออนุญาตเป็นกิจการ ดังต่อไปนี้

๑) กิจการเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

๒) กิจการเพื่อสาธารณประโยชน์

๓) กิจการซึ่งผู้ขออนุญาตได้หาที่ดินแปลงอื่นทดแทนให้แล้ว

๓.๒ วิธีการขออนุญาตฯ

๓.๒.๑ วิธีการ

ผู้ที่ประสงค์จะขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) ซึ่งมีคุณสมบัติตามความในข้อ ๓.๑.๑ สามารถยื่นคำขอฯ ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุในแบบคำขอฯ ที่ ส.ป.ก.จังหวัด ณ ท้องที่ที่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดิน

๓.๒.๒ แบบคำขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๙ ก.) จะต้องยื่นพร้อมด้วยหลักฐานและเอกสารประกอบคำขอ ดังนี้

๓.๒.๒.๑ บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด (ส.ป.ก. ๔-๓๐ ก.) จำนวน ๓ ฉบับ (ตัวจริง) เพื่อให้ผู้ขออนุญาตได้รับทราบเงื่อนไขและภาระหน้าที่ภายหลังเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินและให้ความยินยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขและหน้าที่ที่ ส.ป.ก.

๓.๒.๒.๒ แผนที่ภูมิประเทศแสดงจุดที่ตั้งที่ดินแปลงที่ยื่นคำขออนุญาตฯ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ โดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณที่ขอใช้ด้วยปากกาเขียนแผนที่ให้ชัดเจน กรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่สามารถจัดทำได้ ให้ ส.ป.ก. จังหวัด อำนวยความสะดวกให้

๓.๒.๒.๓ แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งก่อสร้างในที่ดิน ซึ่งผู้ขอรับอนุญาตลงนามกำกับ ขนาด เอ ๓ หรือ เอ ๔ จำนวน ๓ ฉบับ โดยแสดงให้เห็นตำแหน่งการจัดวางสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดตามโครงการดำเนินงาน

๓.๒.๒.๔ หนังสือสละสิทธิในที่ดินตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด (ส.ป.ก. ๔-๕๒) กรณีที่มีการขออนุญาตใช้ที่ดินในแปลงที่ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบการจัดที่ดินแล้ว กล่าวคือ เกษตรกรได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว

๓.๒.๒.๕ หนังสือยินยอมจากผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดิน กรณีที่ดินที่ยังไม่ได้จัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์

๓.๒.๒.๖ กรณีการใช้ที่ดินเหนือพื้นดินหรือใต้พื้นดิน เช่น การปักเสาเพื่อเดินสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ หรือการวางท่อส่งน้ำเพื่อการประปา หรือการชลประทาน หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินยังสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขอใช้ได้ และการใช้ที่ดินของผู้ขอใช้เป็นเพียงการรอนสิทธิบางส่วน ให้มีหลักฐานเป็นหนังสือยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินโดยเกษตรกรนั้นไม่ต้องสละสิทธิในที่ดิน

๓.๒.๒.๗ แบบแปลนการก่อสร้าง (ถ้ามี)

๓.๒.๒.๘ สำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาบัตรข้าราชการของผู้ยื่นคำขอ หนังสือมอบอำนาจ หนังสือจดทะเบียนมูลนิธิ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ

๓.๒.๒.๙ รายละเอียด แผนงานโครงการ งบประมาณ ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

๓.๒.๓.๑๐ รายละเอียดสิ่งก่อสร้างโดยระบุจำนวนเนื้อที่แต่ละส่วน เหตุผลความจำเป็นในการใช้พื้นที่และกิจการบริเวณพื้นที่ส่วนที่ทำให้เกิดรายได้ ให้ระบุจำนวนเนื้อที่ พร้อมระบุรายละเอียดการดำเนินการหรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดอันตรายได้

๓.๒.๓.๑๑ ภาพถ่ายที่ดินปัจจุบัน และภาพถ่ายสิ่งก่อสร้าง (ถ้ามี)

๓.๒.๓.๑๒ รายงานการประชุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประชาคมหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑[๒๐] ซึ่งเห็นชอบการก่อสร้างและรับรองว่าจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบแก่ประชาชนและสิ่งแวดล้อม

๓.๓ ขั้นตอนในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เมื่อมีการยื่นคำขอฯ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอฯ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ณ ท้องที่ที่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดินแล้ว ขั้นตอนในการดำเนินการในส่วนของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

---

[๒๐] ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑๙ “ประชาคมหมู่บ้าน” หมายความว่า การประชุมราษฎรในหมู่บ้านผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ ๔๑ การประชุมให้กระทำโดยเปิดเผยและเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าฟังได้ เว้นแต่คณะกรรมการจะลงมติให้ประชุมลับ

ข้อ ๔๒ การประชุมต้องมีกรรมการหมู่บ้านมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมกรรมการหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ประธานกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ดำเนินการประชุมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการหมู่บ้านไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการหมู่บ้านเป็นประธานในที่ประชุมเรียงตามลำดับ

ในการประชุมคณะกรรมการครั้งใด ถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้กรรมการหมู่บ้านที่มาประชุมเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมครั้งนั้น

ข้อ ๔๓ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือสั่งการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

กรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน

ในการลงมติในเรื่องใดๆ ให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมนั้น มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะกรรมการหมู่บ้านได้ และในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ก่อนการลงมติทุกครั้งให้ประธานในที่ประชุมตรวจสอบดูว่ามีกรรมการหมู่บ้านอยู่ในที่ประชุมครบจำนวนเป็นองค์ประชุมหรือไม่ ถ้ามีกรรมการหมู่บ้านอยู่ในที่ประชุมไม่ครบจำนวนเป็นองค์ประชุมจะทำการลงมติในเรื่องใดๆ ไม่ได้

ในกรณีที่องค์ประชุมไม่ครบจนไม่สามารถลงมติได้ในประเด็นเดียวกันได้ ให้ประธานเรียกประชุมโดยด่วนและในการประชุมเพื่อลงมติในครั้งนี้ไม่บังคับว่าต้องครบองค์ประชุม

๓.๓.๑ การตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐาน

๓.๓.๑.๑ การดำเนินการโดย ส.ป.ก จังหวัด

๑) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของคำขอ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอและคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ หากเห็นว่าไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไข หรือให้จัดส่งให้ถูกต้อง ครบถ้วน

๒) ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินแปลงที่ขออนุญาตในประเด็นต่างๆ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้นำมาตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) ตรวจสอบว่าที่ดินแปลงที่ขออนุญาตดังกล่าวได้นำมาจัดให้เกษตรกรแล้วหรือไม่

- กรณีที่ได้ดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าวให้เกษตรกรแล้วให้แจ้งผู้ขออนุญาตว่าไม่สามารถพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ ยกเว้นเป็นการขออนุญาตเพื่อใช้ในกิจการเกี่ยวกับความมั่นคง หรือกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณประโยชน์ หรือกิจการซึ่งผู้ขออนุญาตได้หาที่ดินแปลงอื่นทดแทนให้แล้ว ส.ป.ก จังหวัดดำเนินการให้มีการสละสิทธิในที่ดินตามที่ คปก. กำหนดต่อไป

- กรณีที่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าวให้เกษตรกร แต่มีผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินอยู่เดิม ให้ ส.ป.ก จังหวัด จัดให้มีคำยินยอมของผู้ครอบครองเดิมโดยให้จัดทำเป็นหนังสือไว้เป็นหลักฐาน

- กรณีผู้ขออนุญาตเป็นผู้ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก จังหวัด ตรวจสอบว่าได้รับอนุญาตจากหน่วยงานราชการใดหรือไม่และเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตตั้งแต่เมื่อใด

(๓) ตรวจสอบความจำเป็นในการใช้ที่ดิน และความเหมาะสมของขนาดเนื้อที่ที่จะใช้ประโยน์ที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อสงวนพื้นที่ไว้ใช้ในการประกอบเกษตรกรรมให้มากที่สุด

๓) พิจารณาความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการที่ขออนุญาต

๔) ให้ ส.ป.ก จังหวัด รวบรวมหลักฐานพร้อมจัดทำแผนที่แปลงที่ดิน ทั้งนี้ตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยให้ ส.ป.ก. จังหวัด จัดส่งเอกสารหลักฐานด้านแผนที่ให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินเพื่อดำเนินการตรวจสอบในด้านความถูกต้องของแนวเขตปฏิรูปที่ดิน มาตรฐานของผลการรังวัด และให้ดำเนินการลงรูปแผนที่ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก. ซึ่งเอกสารที่ ส.ป.ก.จังหวัด ต้องดำเนินการจัดส่งให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินตรวจสอบในเบื้องต้นให้เป็นไปตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

กรณีที่ ๑ การขอใช้ที่ดินเต็มแปลง

(ก) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ และระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ส.ป.ก.จังหวัด จัดส่งเอกสารหลักฐาน ดังนี้

๑. รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.๙)

๒. แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.๒๒)

๓. แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.๕ ก.)

๔. สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข.)

๕. แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๖. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.)

(ข) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้จัดส่งสำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

กรณีที่ ๒ การขอใช้ที่ดินไม่เต็มแปลง

ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หรือที่ดินที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ และระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกเพื่อให้ได้รูปแผนที่ และเนื้อที่ทั้งแปลงที่ขอใช้และแปลงคงเหลือแล้วนำส่งหลักฐานแผนที่ ดังนี้

๑. รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.๙)

๒. แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.๒๒)

๓. แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.๕ ก.)

๔. สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข.)

๕. แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๖. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.)

กรณีที่ ๓ การขอใช้ที่ดินในพื้นที่โครงการส่วนที่ยังไม่ได้ทำการสำรวจรังวัด

ที่ดินในพื้นที่โครงการส่วนที่ยังไม่ได้ทำการสำรวจรังวัดให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการรังวัดเพื่อให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่ตามมาตรฐานการรังวัด และระบบงานประจำโครงการนั้นๆ แล้วนำส่งหลักฐานแผนที่ ดังนี้

๑. รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.๙)

๒. แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.๒๒)

๓. แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.๕ ก.)

๔. สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร. ๑ ข.)

๕. แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๖. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.)

<u>กรณีที่ ๔ การขออนุญาตใช้ที่ดินแบบต่อเนื่องจำนวนหลายแปลงติดต่อกัน</u>

การขออนุญาตใช้ที่ดินแบบต่อเนื่องจำนวนหลายแปลง เช่น การขุดคลอง การสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝาย หรือก่อสร้างถนน ฯลฯ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีที่ ๑-๓ เว้นแต่กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ดำเนินการโดยกำหนดเพียงลงรูปแผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ พร้อมคำนวณเนื้อที่โดยประมาณ และนำส่งหลักฐานแผนที่ให้สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินตรวจสอบ

<u>กรณีที่ ๕ กรณีการใช้ที่ดินเหนือพื้นดินหรือใต้พื้นดิน</u>

การใช้ที่ดินเหนือพื้นดินหรือใต้พื้นดิน เช่น การปักเสาเพื่อเดินสายไฟฟ้า หรือการวางท่อส่งน้ำเพื่อการประปา หรือการชลประทาน หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินยังสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขอใช้ได้ และการใช้ที่ดินของผู้ขอใช้เป็นเพียงการรอนสิทธิบางส่วนให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทำการรังวัดรูปแผนที่เฉพาะส่วนที่ขอใช้ที่ดินและแสดงตำแหน่งรูปแผนที่ส่วนที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน พร้อมสัญลักษณ์แผนที่เดิม และคำนวณเนื้อที่สำหรับใช้ในการคำนวณเงินในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน (ถ้ามี) โดยไม่ต้องดำเนินการแก้ไข ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก. และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่อนุญาตให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบว่าผู้ได้รับอนุญาตได้ดำเนินการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้คืนสภาพเดิมแล้วหรือไม่ หากผู้ได้รับอนุญาตยังไม่ดำเนินการ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากยังเพิกเฉยไม่ดำเนินการ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้คืนสภาพเดิม โดยผู้ได้รับอนุญาตต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเมื่อดำเนินการแล้วให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวต่อไป

๕) ให้ ส.ป.ก จังหวัด จัดส่งสำเนาคำขออนุญาตและแผนที่แสดงตำแหน่งแปลงที่ดินตามคำขอ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ให้สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ตรวจสอบพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดินและพิจารณาว่ากิจการที่ขออนุญาตใช้ที่ดินเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่

๖) เมื่อ ส.ป.ก จังหวัด ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ พร้อมด้วยผลการตรวจสอบจากสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน และสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน หากเห็นว่าเอกสารถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถดำเนินการเสนอต่อผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ ให้ ส.ป.ก จังหวัด รวบรวมเอกสารหลักฐานดังกล่าว พร้อมทั้งจัดทำความเห็นเกี่ยวกับกิจการที่ขออนุญาตใช้ที่ดินว่ามีความเหมาะสม หรือมีเหตุผลความจำเป็นในการใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการดังกล่าวหรือไม่ เช่น ความจำเป็นในการใช้ที่ดิน เนื้อที่ที่ขออนุญาตใช้มีความเหมาะสมกับการประกอบกิจการหรือไม่

ควรพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินจำนวนเนื้อที่เท่าใด รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินด้วยว่าสมควรเก็บหรือไม่ เพราะเหตุใด แล้วนำเสนอให้ คปจ. พิจารณาเห็นชอบ

๗) เมื่อ คปจ. มีมติให้ความเห็นชอบ ให้ ส.ป.ก จังหวัด ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณี คปจ. มีความเห็นไม่ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา เพื่อจัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

(๒) ในกรณี คปจ. มีมติให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ส.ป.ก.จังหวัด ต้องมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอใช้ทราบพร้อมทั้งสอบถามว่ายังมีความประสงค์จะขออนุญาตใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ หรือไม่ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบภายใน ๑ เดือน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณา หากไม่แจ้งภายในเวลาที่กำหนด ถือว่าผู้ขอใช้ที่ดินไม่ประสงค์ที่จะใช้ที่ดินต่อไป ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รายงานให้ คปจ. ทราบ

(ข) ในกรณีผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินมีหนังสือยืนยันว่าประสงค์จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ให้รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา และจัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

(ค) ในกรณีผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินมีความประสงค์จะขอยกเว้นการชำระค่าตอบแทนฯ ต้องแจ้งความประสงค์ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบภายในระยะเวลาดังกล่าว และให้ ส.ป.ก.จังหวัดนำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

(ง) ในกรณีที่ คปจ. ยืนยันให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้แจ้งผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขอใช้ที่ดินมีหนังสือยืนยันว่ายังประสงค์จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ภายในกำหนด ๑ เดือน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งและให้ ส.ป.ก.จังหวัด ส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป หากไม่ยืนยันภายในกำหนดดังกล่าวให้ยุติการดำเนินการ โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินทราบ พร้อมทั้งจัดส่งคำขอฯ และเอกสารประกอบคำขอฯ คืนให้แก่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ขอใช้ที่ดินที่จะยื่นคำขอใหม่

(จ) ในกรณีที่ คปจ. มีมติเห็นควรให้ยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ แต่หาก เลขาธิการ ส.ป.ก. เห็นว่าการขอใช้ที่ดินไม่เข้าเงื่อนไขการยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ในการพิจารณาเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ จากผู้ขอใช้ที่ดิน

(๓) เมื่อ คปจ. มีมติเห็นชอบให้ใช้ที่ดิน พร้อมทั้งมีมติเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และได้ดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) แล้ว ให้ส่งคำขอพร้อมรายละเอียดเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ รวมทั้งมติ คปจ. ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๓.๑.๒ การดำเนินการโดย ส.ป.ก

เมื่อ ส.ป.ก. ได้รับขอพร้อมรายละเอียดเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ รวมทั้งมติ คปจ. ดังกล่าวจาก ส.ป.ก.จังหวัด ให้ ส.ป.ก. โดยสำนักกฎหมาย ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้สำนักกฎหมายดำเนินการตรวจสอบว่าที่ดินตามคำขออนุญาตใช้ที่ดินนั้นอยู่ในอำนาจการพิจารณาอนุญาตของ ส.ป.ก. หรือไม่ หากกรณีตรวจสอบแล้วผลปรากฏว่าที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ที่ดินไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของ ส.ป.ก. เนื่องจาก ส.ป.ก. ยังไม่ได้นำที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตใช้ที่ดินนั้นมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และไม่มีแผนงานจะนำที่ดินนั้นมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ให้สำนักกฎหมายเสนอความเห็นต่อผู้อำนาจพิจารณาอนุญาตเพื่อมีหนังสือแจ้งจังหวัดที่ตั้งแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน เพื่อแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการแจ้งผู้ขออนุญาตว่าไม่สามารถพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้

แต่หากตรวจสอบแล้ว เห็นว่าที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้ที่ดินอยู่ในอำนาจการพิจารณาของ ส.ป.ก. ให้ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตที่ได้รับทั้งหมดเพื่อดำเนินการเสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตต่อไป

(๒) ในกรณีที่สำนักกฎหมายตรวจสอบคำขอฯ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาต พบว่าคำขอฯ หรือเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน สำนักกฎหมายจะส่งคำขอฯ และเอกสารทั้งหมดคืนแก่ ส.ป.ก.จังหวัดทันที เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการรวบรวมเอกสารหลักฐานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนส่งให้สำนักกฎหมายพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง รายละเอียดตามหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๙๓๕ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

(๓) ในกรณีที่สำนักกฎหมายตรวจสอบคำขอฯ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาต พบว่าคำขอฯ หรือเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตถูกต้องและครบถ้วน ให้สำนักกฎหมายจัดทำสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงที่มีการขออนุญาตใช้ และทำความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตใช้ที่ดินว่ากิจการที่ขออนุญาตใช้ที่ดินมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด และควรอนุญาตให้ใช้เนื้อที่จำนวนเท่าใด และเห็นควรเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต

<u>๓.๓.๒ การพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน</u>

๓.๓.๒.๑ ผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาต

(๑) กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการที่กำหนดตามข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๖ กำหนดให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต (ระเบียบฯ ข้อ ๔)

(๒) กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๖ กำหนดให้ คปก. เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต เว้นแต่ คปก. จะกำหนดให้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นผู้พิจารณาอนุญาตแล้วรายงานให้ คปก. ทราบ (ระเบียบข้อ ๑๗)

๓.๓.๒.๒ การพิจารณาอนุญาต

(๑) กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการที่กำหนดตามข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๖ ให้สำนักกฎหมายจัดทำสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงที่มีการขออนุญาตใช้ และทำความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตใช้ที่ดินว่ากิจการที่ขออนุญาตใช้ที่ดินมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด และควรอนุญาตให้ใช้เนื้อที่จำนวนเท่าใด และเห็นควรเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เสนอให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาต

(๒) กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๖ สำนักกฎหมายจัดทำสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงที่มีการขออนุญาตใช้ และทำความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตใช้ที่ดินว่ากิจการที่ขออนุญาตใช้ที่ดินมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด และควรอนุญาตให้ใช้เนื้อที่จำนวนเท่าใด และเห็นควรเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เสนอให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พิจารณากลั่นกรอง พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินต่อไป

๓.๓.๒.๓ การแจ้งผลการพิจารณาและการออกหนังสืออนุญาต

เมื่อผู้มีอำนาจในการพิจารณาได้ดำเนินการพิจารณาแล้ว ให้สำนักกฎหมายดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอฯ ใช้ที่ดิน ให้สำนักกฎหมายจัดทำหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) จำนวน ๓ ฉบับ แยกเป็นต้นฉบับจำนวน ๑ ฉบับ คู่ฉบับจำนวน ๒ ฉบับ เพื่อเสนอ เลขาธิการ ส.ป.ก. ลงนามในหนังสืออนุญาตฯ เมื่อ เลขาธิการ ส.ป.ก. ลงนามในหนังสืออนุญาตฯ แล้วให้สำนักกฎหมายออกเลขหนังสืออนุญาตฯ และนำส่งจังหวัดพร้อมบันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๐ ก.)

จำนวน ๒ ชุด ได้แก่ ชุดต้นฉบับเพื่อส่งให้ผู้รับอนุญาตจำนวน ๑ ชุด และคู่ฉบับให้ ส.ป.ก.จังหวัด เก็บไว้เป็นหลักฐานจำนวน ๑ ชุด

(๒) เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับหนังสือแจ้งผลการอนุญาตแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินมารับหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) และบันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๐ ก.) พร้อมชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน (ถ้ามี) และให้ ส.ป.ก.จังหวัด เก็บรักษาคู่ฉบับหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินมารับหนังสืออนุญาต (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) จำนวน ๑ ฉบับ

(๓) กรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาไม่อนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอฯ ใช้ที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีหนังสือแจ้งผลให้จังหวัดทราบ เพื่อแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ทราบต่อไป

(๔) เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับหนังสือแจ้งผลการไม่อนุญาตฯ แล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

- กรณีที่ เลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณา และมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ สามารถยื่นอุทธรณ์คำสั่งได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ได้รับทราบคำสั่ง[๒๑] และหากผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ไม่เห็นด้วยกับการพิจารณาอุทธรณ์สามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์[๒๒]

- กรณีที่คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือ คปก. เป็นผู้พิจารณา และมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดินให้ ส.ป.ก.จังหวัดหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิให้ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ

---

[๒๑] พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้นโดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว ...

[๒๒] พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔๒ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจเกิดความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งที่เกี่ยวกับสัญญาทางปกครองหรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องศาลปกครอง

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้นหรือมิได้มีการสั่งการภายในระยะเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๔๙ การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดและไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้รับแต่เป็นคำชี้แจงที่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าไม่มีเหตุผล แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะมีบทกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

สามารถยื่นฟ้องศาลปกครองเพื่อเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินฯ ได้รับแจ้งผลการพิจารณา[๒๓]

๓.๔ หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.)

ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ในข้อ ๑๘ กำหนดว่า “แบบ ขั้นตอน ตลอดจนเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามระเบียบนี้ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้กำหนดเพื่อความเหมาะสม” ดังนั้น ส.ป.ก. จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบฯ ในข้อดังกล่าว กำหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ที่ดินลงในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ มีหน้าที่ต้องรับทราบและถือปฏิบัติ หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ส.ป.ก. มีอำนาจเพิกถอนการการอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ ซึ่งเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้ที่ดินที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ ต้องปฏิบัติมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่ลงนามในหนังสืออนุญาต เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าใช้ประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งเหตุดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายระยะเวลาการชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

กรณีการขอขยายระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

(๒) ผู้อนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตในขอบเขต วัตถุประสงค์และขนาดที่ดินตามแผนผังแสดงบริเวณสิ่งก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

(๓) ผู้รับอนุญาตต้องทำหลักหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ดิน ที่ได้รับอนุญาต และบำรุงรักษาแนวเขตที่ดินเหล่านั้นด้วย

(๔) ผู้รับอนุญาตจะไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินให้ผิดไปจากสภาพเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ

(๕) ผู้รับอนุญาตจะนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนมิได้

---

[๒๓] อ้างถึงแล้วในเชิงอรรถที่ ๒๑

(๖) เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ลงในที่ดินได้รับอนุญาต หรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนสิ่งปลูกสร้างนั้นมาให้ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใดๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้ ส.ป.ก. พิจารณาด้วย

(๗) ผู้รับอนุญาตต้องดูแลบำรุงรักษากิจการ และสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม อันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๘) กรณีหนังสืออนุญาตฉบับนี้มิได้กำหนดเวลาการอนุญาตไว้ ให้ถือว่าอนุญาตตลอดไปจนกว่าจะหมดความจำเป็น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่มีกำหนดไว้ตามเงื่อนไขอื่น

(๙) หาก ส.ป.ก. ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้รับอนุญาตต้องส่งคืนที่ดินบริเวณนั้น พร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง (ถ้าหากมี) และปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพเดิมภายในเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนด เว้นแต่จะส่งคืนสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

(๑๐) ผู้รับอนุญาตยินยอมชำระเงินค่าตอบแทนที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่ ส.ป.ก. กำหนด

(๑๑) ผู้รับอนุญาตยินยอมและให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ทุกครั้งในการเข้าไปตรวจสภาพพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง และกิจการที่ได้รับอนุญาต

(๑๒) หากมีความเสียหายอันเกิดขึ้น สืบเนื่องจากสภาพการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต ผู้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

(๑๓) ถ้าหากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อใดข้อหนึ่ง ส.ป.ก. มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้ โดยผู้รับอนุญาตจะเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ ไม่ได้

(๑๔) ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จะพึงชำระ ให้ผู้รับอนุญาตเป็นผู้ชำระ

อนึ่ง กรณีผู้รับอนุญาตหมดความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินดังกล่าว หรือถูกเพิกถอนการอนุญาตหรือระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไปได้ ภายในเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนด หากเพิกเฉย ส.ป.ก. จะดำเนินการเอง โดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เว้นแต่ ส.ป.ก. ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นต่อไป

ตารางสรุปขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค
(อำนาจการพิจารณาเป็นของเลขาธิการ ส.ป.ก.)

ที่	ประเภทขั้นตอน	รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน	ส่วนงาน/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เอกสารและแบบฟอร์ม
๑)	การตรวจสอบเอกสาร	๑.๑ ยื่นคำขอ ๑.๒ ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ ๑.๓ ออกใบรับคำขอ	๑ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
๒)	การพิจารณา	๒.๑ ดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินและสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน ๒.๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำวาระการประชุมเสนอ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด พิจารณา และแจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่อ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๒.๓ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตรวจสอบแผนงานโครงการ แปลงที่ดิน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๕ วันทำการ ๙๐ วันทำการ ๔๐ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
๓)	การลงนาม	๓.๑ เจ้าหน้าที่เสนอให้ผู้มีอำนาจลงนามและแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ	๑ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	

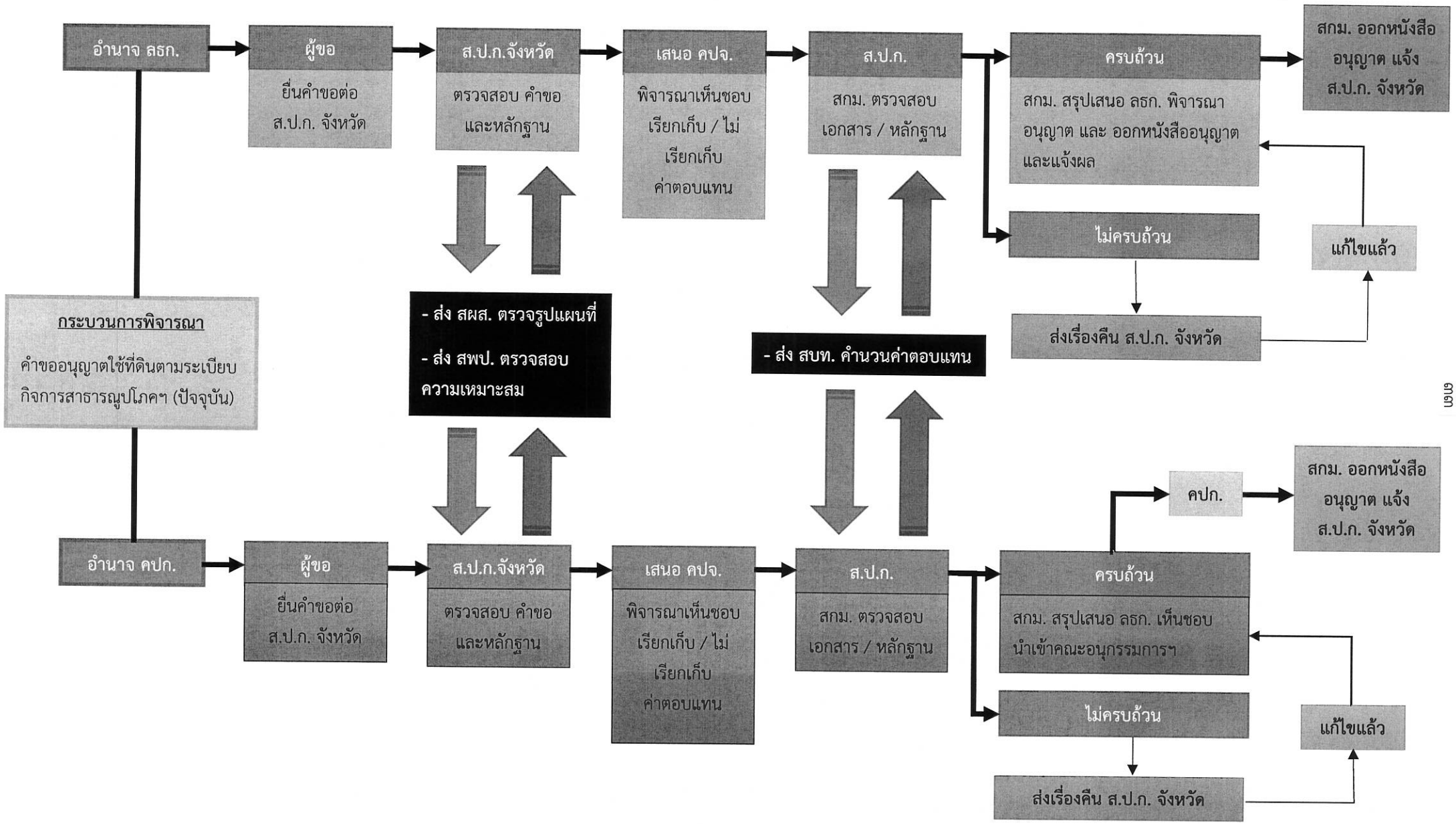
ระยะเวลาดำเนินการรวม ๑๔๗ วันทำการ

ตารางสรุปขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ ตามข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบฯ (อำนาจการพิจารณาเป็นของ คปก.)

ที่	ประเภทขั้นตอน	รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลาการดำเนินงาน	ส่วนงาน/หน่วยงานที่รับผิดชอบ	เอกสารและแบบฟอร์ม
๑)	การตรวจสอบเอกสาร	๑.๑ ยื่นคำขอ ๑.๒ ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ ๑.๓ ออกใบรับคำขอ	๑ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
๒)	การพิจารณา	๒.๑ ดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินและสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน	๓๐ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
		๒.๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบ การจัดทำวาระการประชุมเสนอ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด พิจารณา และแจ้งผลการพิจารณาของ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๖๐ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	
		๒.๓ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตรวจสอบแผนงานโครงการ แปลงที่ดิน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓๐ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
		๒.๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมรวบรวมเอกสารเพื่อจัดทำระเบียบวาระการประชุมเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	๖๐ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
		๒.๕ นำผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๓๐ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	
๓)	การพิจารณา/คณะกรรมการมีมติ	คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีมติและเสนอให้ผู้มีอำนาจลงนาม	๑ วันทำการ	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	

ระยะเวลาดำเนินการรวม ๒๑๒ วันทำการ

แผนผังการดำเนินการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน



บทที่ ๔

การดำเนินการภายหลังได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เมื่อผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ ได้อนุญาตให้ผู้ขอฯ ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว และ ส.ป.ก. ได้จัดทำหนังสือหนังสืออนุญาตฯ และมีหนังสือแจ้งผู้ขอฯ ทราบ เพื่อดำเนินการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามกิจการที่ได้ยื่นคำขออนุญาตไว้ จึงส่งผลให้ผู้รับอนุญาตฯ ต้องดำเนินการตามระเบียบ กฎ และเงื่อนไข ที่เกี่ยวเนื่องกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ ดังนี้

๔.๑ การเรียกเก็บค่าแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ เป็นไปตามมติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ดังนี้

๔.๑.๑ คปก. มอบหมายให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ

๔.๑.๒ ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามราคาประเมินของกรมที่ดิน (ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์) หรือราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อซึ่งสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาต

๔.๑.๓ กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินมีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าตอบแทนทรัพย์สินโดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการร่วมอยู่ด้วย ให้เรียกเก็บตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด หรือกรณีไม่มีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการ และคณะกรรมการได้กำหนดค่าตอบแทนฯ ไม่น้อยกว่าอัตราราคาประเมินของกรมที่ดิน (ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์) หรือราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อซึ่งสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาต

๔.๑.๔ ให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. ยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงทั้ง ๓ กรณี ดังนี้

(๑) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ใช้บริการ

(๒) มีการแสดงเหตุผลที่ชัดเจนว่าการใช้ที่ดินจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและต่อชุมชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นกิจการที่เหมาะสมในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ

(๓) การใช้ประโยชน์ในพื้นที่มีการใช้สอยพื้นที่ตามขนาดเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้นและกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรมน้อยที่สุด

๔.๒ วิธีการชำระค่าตอบแทน

ผู้รับอนุญาตสามารถชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ที่สำนักบริหารกองทุน หรือที่ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ยื่นคำขอ เพื่อนำรายได้เข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔.๓ เงื่อนไขการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ผู้รับอนุญาตต้องถือปฏิบัติ

ระเบียบฯ ข้อ ๑๘ กำหนดว่า “แบบ ขั้นตอน ตลอดจนเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามระเบียบนี้ ให้ ส.ป.ก. เป็นผู้กำหนดเพื่อความเหมาะสม” ดังนั้น ส.ป.ก. จึงอาศัยอำนาจตามระเบียบฯ ในข้อดังกล่าว กำหนดเงื่อนไขอนุญาตการใช้ที่ดินลงในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ มีหน้าที่ต้องรับทราบ และถือปฏิบัติ หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว ส.ป.ก. มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ ซึ่งเงื่อนไขการอนุญาตใช้ที่ดินที่ผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ ต้องปฏิบัติมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๓.๑ ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่ลงนามในหนังสืออนุญาต เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าใช้ประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งเหตุดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายระยะเวลาการชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

กรณีการขอขยายระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

๔.๓.๒ ผู้อนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตในขอบเขต วัตถุประสงค์และขนาดที่ดินตามแผนผังแสดงบริเวณสิ่งก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

๔.๓.๓ ผู้รับอนุญาตต้องทำหลักหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ดิน ที่ได้รับอนุญาตและบำรุงรักษาแนวเขตที่ดินเหล่านั้นด้วย

๔.๓.๔ ผู้รับอนุญาตจะไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินให้ผิดไปจากสภาพเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ

๔.๓.๕ ผู้รับอนุญาตจะนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนมิได้

๔.๓.๖ เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ลงในที่ดินที่ได้รับอนุญาต หรือต่อเติมดัดแปลง สิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนสิ่งปลูกสร้างนั้นมาให้ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใดๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้ ส.ป.ก. พิจารณาด้วย

๔.๓.๗ ผู้รับอนุญาตต้องดูแลบำรุงรักษากิจการ และสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม อันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๔.๓.๘ กรณีหนังสืออนุญาตฉบับนี้มิได้กำหนดเวลาการอนุญาตไว้ ให้ถือว่าอนุญาตตลอดไปจนกว่าจะหมดความจำเป็น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่มีกำหนดไว้ตามเงื่อนไขอื่น

๔.๓.๙ หาก ส.ป.ก. ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้รับอนุญาตต้องส่งคืนที่ดินบริเวณนั้น พร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง (ถ้าหากมี) และปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพเดิมภายในเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนด เว้นแต่จะส่งคืนสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๔.๓.๑๐ ผู้ได้รับอนุญาตยินยอมชำระเงินค่าตอบแทนที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่ ส.ป.ก. กำหนด

๔.๓.๑๑ ผู้รับอนุญาตยินยอมและให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ทุกครั้งในการเข้าไปตรวจสภาพพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง และกิจการที่ได้รับอนุญาต

๔.๓.๑๒ หากมีความเสียหายอันเกิดขึ้น สืบเนื่องจากสภาพการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต ผู้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

๔.๓.๑๓ ถ้าหากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อใดข้อหนึ่ง ส.ป.ก. มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้ โดยผู้รับอนุญาตจะเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ ไม่ได้

๔.๓.๑๔ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จะพึงชำระ ให้ผู้รับอนุญาตเป็นผู้ชำระ

๔.๔ การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

<u>๔.๔.๑ กรณีการปฏิบัติตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) ข้อ ๑ และ ข้อ ๖ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้</u>

๑) กรณีตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) ข้อ ๑ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่ลงนามในหนังสืออนุญาตฯ เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าทำประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งเหตุดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายระยะเวลาการชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน โดยการขอขยายหรือย่นระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลาที่กำหนดในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินฯ ซึ่งผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

๒) กรณีตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) ข้อ ๖ ซึ่งกำหนดว่าหากผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ลงในที่ดินได้รับอนุญาต หรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ได้รับอนุญาตจะต้องส่งแบบแปลนสิ่งปลูกสร้างนั้นมาให้ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใดๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้ ส.ป.ก. พิจารณาด้วย โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการจัดส่งแบบแปลนที่ขออนุญาตให้ ส.ป.ก. โดยสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเป็นผู้ตรวจสอบว่าเป็นอุปสรรคต่องานด้านการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานหรือไม่ หากตรวจสอบแล้วเป็นอุปสรรคต่องานปฏิรูปที่ดินทางด้านการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานให้แจ้งว่าไม่อนุญาต หากไม่เป็นอุปสรรคต่องานปฏิรูปที่ดินทางด้านการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ให้อนุญาตได้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการควบคุมและตรวจสอบให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติตามเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ในที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ ส.ป.ก. จึงอาศัยอำนาจความความในมาตรา ๓๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ออกคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๙๑/๒๕๔๘ เรื่องมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน สั่ง ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.) ข้อ ๑ และ ข้อ ๖

<u>๔.๔.๒ กรณีการขออนุญาตปรับปรุงและซ่อมแซมถนน และการขุดลอกคลอง</u>

๑.) กรณีมีการขออนุญาตปรับปรุงและซ่อมแซมถนนซึ่งมิได้ใช้ที่ดินเพิ่มมากขึ้นจากเดิม ทั้งที่ทำให้มาตรฐานของถนนไม่เปลี่ยนแปลง หรือทำให้มาตรฐานของถนนเปลี่ยนแปลงจากเดิม เช่น เปลี่ยนจากถนนลูกรังเป็นถนนลาดยาง และการขออนุญาตการขุดลอกคลองโดยไม่ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น แต่ทำให้มาตรฐานของคลองเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อความรวดเร็ว ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ส.ป.ก. จึงอาศัยอำนาจความความในมาตรา ๓๘ (๗) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ออกคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๙๕/๒๕๕๐ สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐ มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขอปรับปรุงและซ่อมแซมถนนซึ่งมิได้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งที่ทำให้มาตรฐานของถนนไม่เปลี่ยนแปลงหรือทำให้มาตรฐานของถนนเปลี่ยนแปลงจากเดิม และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ขุดลอกคลอง โดยไม่ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นแต่ทำให้มาตรฐานของคลองเปลี่ยนแปลงจากเดิม

๒) ส่วนกรณีการขออนุญาตปรับปรุงและซ่อมแซมถนน หรือขุดลอกคลอง ที่ต้องใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

<u>๔.๔.๓ กรณีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน</u>

การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน ต้องมีลักษณะของกิจการที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) เป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๖

(๒) ใช้เงินงบประมาณจากหน่วยงานเจ้าของกิจกรรมนั้นๆ

(๓) หากมีเกษตรกรหรือผู้ใดครอบครองที่ดินอยู่ให้จัดทำคำขอสละสิทธิที่ดินหรือหนังสือยินยอมตามแต่กรณี และการใช้พื้นที่ต้องไม่กระทบหรือขัดขวางการประกอบเกษตรกรรมของผู้ครอบครองที่ดินบริเวณใกล้เคียง

(๔) เป็นการบูรณาการวางแผนและสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ พื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรกรและสหกรณ์ และพื้นที่อื่นในเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะในส่วนของกิจการและพื้นที่ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ เท่านั้น

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) รวม ๙ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการแผนงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่จำเป็นในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ และพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐ ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ของที่ดิน และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพด้านเกษตรกรรม การจัดสวัสดิการและการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีรายได้มั่นคง ส.ป.ก. จึงอาศัยอำนาจความความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ออกคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๐๐/๒๕๖๒ เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน

ทั้งนี้ หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะมอบอำนาจต่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทนก็ให้สามารถกระทำแทนได้ แล้วรายงานผลการดำเนินการดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทราบ

๔.๕ การออกใบแทนกรณีหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) ชำรุดหรือสูญหาย

กรณีได้รับแจ้งจากผู้รับอนุญาตว่าเอกสารชำรุด หรือสูญหายให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการดังนี้

๔.๕.๑ รับคำขอจากผู้รับอนุญาตเพื่อขอออกใบแทนกรณีหนังสืออนุญาตชำรุดหรือสูญหาย

๔.๕.๒ ให้บันทึกถ้อยคำผู้รับอนุญาตถึงสาเหตุของการชำรุด หรือสูญหายในกรณีสูญหายต้องมีรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหายจากสถานีตำรวจท้องที่ที่เอกสารสูญหาย

๔.๕.๓ ให้ออกใบแทนหนังสืออนุญาตฯ โดยใช้สำเนาเอกสารแทนการออกเอกสารฉบับใหม่ โดยใช้ข้อความว่า “ขอรับรองว่าถ่ายจากคู่ฉบับจริง”และเสนอให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ลงนามรับรองและลงวันที่ เดือน ปี ที่ลงนาม กำกับด้วย

๔.๕.๔ ให้เก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการออกใบแทนหนังสืออนุญาตฯ และรายงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

๔.๖ การแก้ไขหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) กรณีออกผิดพลาดคลาดเคลื่อน โดยไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับอนุญาต เปลี่ยนกิจการที่ได้รับอนุญาต หรือตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาตฯ

กรณีพบว่าการออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๖.๑ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียกคืนต้นฉบับหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) คืนจากผู้รับอนุญาต

๔.๖.๒ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดส่งหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) ที่ออกโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อนให้ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

๔.๖.๓ ให้ ส.ป.ก. โดยสำนักกฎหมายดำเนินการแก้ไขหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) โดยการออกหนังสืออนุญาตฯ ฉบับใหม่แทนหนังสืออนุญาตฯ ฉบับเดิมที่ออกโดยผิดพลาดคลาดเคลื่อน

๔.๖.๔ ให้ ส.ป.ก. โดยสำนักกฎหมายเก็บรวบรวมต้นฉบับและคู่ฉบับหนังสืออนุญาตฯ ฉบับเดิมรวมเข้าด้วยกันกับคู่ฉบับหนังสืออนุญาตฯ ฉบับใหม่ และจัดส่งต้นฉบับหนังสืออนุญาตฯ ฉบับใหม่ให้ ส.ป.ก.จังหวัดเพื่อแจ้งให้ผู้รับอนุญาตมารับหนังสืออนุญาตฯ ณ ส.ป.ก.จังหวัด

๔.๗ การสิ้นผลและการเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๔.๗.๑ การสิ้นผลและการเพิกถอนการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ระเบียบฯ ข้อ ๑๘ และเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามหนังสือ อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) กำหนดให้การอนุญาตฯ ย่อมสิ้นผลลงทันทีที่มีเหตุดังต่อไปนี้

๔.๗.๑.๑ ครบกำหนดระยะเวลาการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

๔.๗.๑.๒ ผู้ได้รับอนุญาตฯ ฝ่าฝืนต่อหน้าที่หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๑ ก.) และไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนของ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ให้ผู้รับอนุญาตฯ ปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

๔.๗.๑.๓ ผู้รับอนุญาตไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินตามที่ได้รับอนุญาตอีกต่อไป โดยแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด และ ส.ป.ก.จังหวัด ส่งเอกสารหลักฐานให้ ส.ป.ก. โดยสำนักกฎหมายเสนอ เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือ คปก. เพิกถอน ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. แล้วแต่กรณี

๔.๗.๒ ผลของการสิ้นผลการอนุญาตฯ

เมื่อการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินสิ้นสุดลง ย่อมส่งผลให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์สำหรับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไปได้ ภายในระยะเวลาที่ ส.ป.ก. กำหนด หากเพิกเฉย ส.ป.ก. จะดำเนินการเอง โดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เว้นแต่ ส.ป.ก. ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทรัพย์นั้นต่อไป

บทที่ ๕
ข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงาน

จากผลการรวบรวมและศึกษาระเบียบฯ และกฎ คำสั่งตลอดจนแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทำให้สำนักกฎหมายพบอุปสรรคและปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินบางประการ ซึ่งอาจเกิดจากความไม่ชัดเจนของระเบียบฯ หรือไม่มีการรวบรวมแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อง่ายต่อการสืบค้น ประกอบกับยังมีขั้นตอนการปฏิบัติงานบางขั้นตอนของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินไม่ได้กำหนดหรืออธิบายรายละเอียดไว้ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แต่ละขั้นตอนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดความไม่เชื่อมโยงกันการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานเล่มนี้นอกจากจะเพิ่มความชัดเจนของขั้นตอนการปฏิบัติงานแล้ว สำนักกฎหมายยังมีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการดำเนินงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ คำสั่งและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสู่การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการขอและพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำนักกฎหมายจึงได้จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขอและการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ตามลำดับขั้นตอนการขอและการพิจารณาอนุญาตฯ ดังนี้

๕.๑ การตรวจสอบคำขอฯ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอฯ

๕.๑.๑ ในขั้นตอนการตรวจสอบคำขอฯ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ ขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน แนบท้ายคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๘๕๕/๒๕๖๑ ได้กำหนดรายละเอียดของเอกสารหลักฐานแต่ละฉบับไว้ แต่มิได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับกรณีที่คำขอฯ มีความบกพร่อง หรือแนบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ ไม่ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งสำนักกฎหมายเห็นว่าควรเพิ่มเติมแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการกับคำขอฯ ที่มีความบกพร่อง หรือแนบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ ไม่ถูกต้องครบถ้วน เช่น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ขอฯ แก้ไขความบกพร่องของคำขอฯ และจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนด และในกรณีผู้ขอฯ ไม่แก้ไขความบกพร่องของคำขอฯ หรือไม่ดำเนินการจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ผู้กำหนด ถือว่าคำขอฯ เป็นอันยกเลิก และให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งผู้ขอฯ ทราบ พร้อมทั้งส่งคืนคำขอฯ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ

๕.๑.๒ ในขั้นตอนการยื่นตรวจสอบคำขอฯ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบคำขอฯ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอฯ ไว้ ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน สำนักกฎหมายเห็นว่าเพื่อเป็นการเร่งรัดระยะเวลาให้กระบวนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงควรกำหนดระยะเวลาให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบคำขอฯ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอฯ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอฯ

๕.๒ การตรวจสภาพพื้นที่ พร้อมจัดทำความเห็นเบื้องต้น ของ ส.ป.ก.จังหวัด

๕.๒.๑ ภายหลังจากขั้นตอนตรวจสอบคำขอฯ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ เมื่อปรากฏว่าคำขอฯ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ มีความสมบูรณ์ครบถ้วน หรือได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องจนถูกต้องครบถ้วนแล้ว ส.ป.ก.จังหวัด ต้องดำเนินการตรวจสภาพพื้นที่ พร้อมจัดทำความเห็นเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบของ คปจ. แต่เนื่องจากระเบียบฯ และขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๘๕๕/๒๕๖๑ ไม่ได้กำหนดขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานในขั้นตอนดังกล่าว ซึ่งโดยส่วนใหญ่ในทางปฏิบัติของ ส.ป.ก.จังหวัด จะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่นิติกรไปดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่ ซึ่งสำนักกฎหมายเห็นว่าการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่นิติกรเพียงฝ่ายเดียวไปตรวจสอบสภาพพื้นที่ อาจทำให้ได้รับข้อเท็จจริงไม่รอบด้าน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนตรวจสอบสภาพพื้นที่ และจัดทำความเห็นเบื้องต้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงเห็นควรเพิ่มเติมแนวปฏิบัติในส่วนของขั้นตรวจสอบสภาพพื้นที่ และจัดทำความเห็นเบื้องต้น ดังนี้

(๑) ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มอบหมาย เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่ง นิติกร นักวิชาการปฏิรูปที่ดิน นายช่างสำรวจ ร่วมดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่ และจัดทำความเห็นเบื้องต้น

(๒) การตรวจสอบสภาพพื้นที่ให้ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการดังนี้

(ก) นัดหมายผู้ยื่นคำขอฯ ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ยื่นคำขอฯ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ยื่นคำขอฯ ไปพาเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. จังหวัดตรวจสภาพพื้นที่และให้ข้อเท็จจริงประกอบ การให้ความเห็นในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้ หากเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. จังหวัด เห็นสมควรสอบพยานบุคคลเพิ่มเติม เช่น ผู้ถือครองที่ดินแปลงข้างเคียง ผู้ปกครองท้องที่ของที่ตั้งที่ดิน เพื่อประกอบการให้ความเห็น ก็สามารถกระทำได้

(ข) ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินแปลงที่ขออนุญาตในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑) ต้องเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้นำมาตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

๒) ตรวจสอบว่าที่ดินแปลงที่ขออนุญาตดังกล่าวได้นำมาจัดให้เกษตรกรแล้วหรือไม่

- กรณีที่ได้ดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าวให้เกษตรกรแล้วให้แจ้งผู้ขออนุญาตว่าไม่สามารถพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ ยกเว้นเป็นการขออนุญาตเพื่อใช้ในกิจการเกี่ยวกับความมั่นคง หรือกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณประโยชน์ หรือกิจการซึ่งผู้ขออนุญาตได้หาที่ดินแปลงอื่นทดแทนให้แล้ว ส.ป.ก จังหวัดดำเนินการให้มีการสละสิทธิในที่ดินตามที่ คปก. กำหนดต่อไป

- กรณีที่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดที่ดินดังกล่าวให้เกษตรกร แต่มีผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินอยู่เดิม ให้ ส.ป.ก จังหวัด จัดให้มีคำยินยอมของผู้ครอบครองเดิมโดยให้จัดทำเป็นหนังสือไว้เป็นหลักฐาน

- กรณีผู้ขออนุญาตเป็นผู้ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก จังหวัด ตรวจสอบว่าได้รับอนุญาตจากหน่วยงานราชการใดหรือไม่ และเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงที่ขออนุญาตตั้งแต่เมื่อใด

๓) ตรวจสอบความจำเป็นในการใช้ที่ดิน และความเหมาะสมของขนาดเนื้อที่ที่จะใช้ประโยน์ที่ดิน ทั้งนี้ เพื่อสงวนพื้นที่ไว้ใช้ในการประกอบเกษตรกรรมให้มากที่สุด

(๓) การจัดทำความเห็นเบื้องต้น ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายรวบรวมคำขอฯ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอฯ ผลการตรวจสภาพพื้นที่ ภาพถ่ายสภาพพื้นที่ เอกสารและหลักฐานอื่น พร้อมความเห็นว่า ผู้ขอฯ มีคุณสมบัติครบถ้วน สามารถยื่นคำขอฯ ได้หรือไม่ กิจการหรือโครงการที่ขออนุญาตฯ อยู่ในลักษณะที่จะขออนุญาตฯ ตามระเบียบฯ ได้หรือไม่ และสมควรพิจารณาอนุญาตฯ ให้ผู้ขอฯ ใช้ประโยชน์ในที่ดินตามคำขอฯ หรือไม่

๕.๒.๒ การจัดทำเอกสารด้านแผนที่ ตำแหน่งที่ดิน และการสำรวจรังวัดที่ดิน

ในกรณีที่มีการขออนุญาตใช้ที่ดิน กระบวนการสำรวจรังวัด และจัดทำรูปแผนที่เพื่อระบุตำแหน่งแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดินนั้น เป็นขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดิน แต่ในทางปฏิบัติงาน ส.ป.ก.จังหวัด ไม่สามารถดำเนินงานในขั้นตอนดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากการสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดินไม่ได้ระบุไว้ในแผนงาน แผนงบประมาณประจำปีของ ส.ป.ก. จังหวัด ดังนั้น ส.ป.ก.จังหวัด จึงต้องดำเนินการสำรวจรังวัดแปลงที่ดินเพื่อจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามแผนงาน แผนงบประมาณประจำปีให้แล้วเสร็จก่อน จึงจะเอางบประมาณในส่วนที่เหลือมาดำเนินการสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดิน อาจเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ที่ยื่นคำขอฯ ซึ่งได้ของบประมาณเพื่อมาดำเนินการกิจการหรือโครงการนั้นไว้แล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักกฎหมายเห็นว่าควรเพิ่มเติมงานการสำรวจรังวัดที่ดินกรณีการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นงานตามแผนงาน แผนงบประมาณประจำปีของ ส.ป.ก.จังหวัด ด้วย

๕.๓ การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๕.๓.๑ ในกรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัด ส่งคำขอฯ พร้อมรายละเอียดเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ รวมทั้งมติ คปจ. ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการตรวจสอบคำขอฯ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ และจัดทำความเห็นเพื่อเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าคำขอฯ พร้อมรายละเอียดเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ รวมทั้งมติ คปจ. มีความบกพร่องไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ส.ป.ก. จะส่งเรื่องทั้งหมดคืนโดยทันที เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนแล้วจึงส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. พิจารณาใหม่ รายละเอียดปรากฏตาม หนังสือ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๙๓๕ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การกำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

สำนักกฎหมายเห็นว่าเพื่อป้องกันการล่าช้าในการดำเนินงานด้านการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.จังหวัด ต้องจัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินให้ครบถ้านตามที่กำหนดไว้ หากมีเหตุขัดข้องด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานควรประสานงานขอความเห็นจากสำนักกฎหมายในเบื้องต้นก่อนจัดส่งคำขอฯ พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ มายัง ส.ป.ก. เพื่อป้องกันความผิดพลาดอันเป็นเหตุให้การดำเนินการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินล่าช้า เนื่องจากกรณีที่คำขอฯ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ หรือมติ คปจ. มีข้อบกพร่อง เช่น เอกสารหลักฐานประกอบไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ หรือ คปจ. ยังไม่ได้มีมติเรื่องค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือเอกสารด้านแผนที่มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน หรือกรณีคำขอฯ ลงนามโดยผู้ไม่มีอำนาจ หรือกรณียังไม่มีการสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติตามหนังสือสั่งการฉบับดังกล่าวกำหนดให้ส่งเรื่องคืนไปให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนแล้วจึงส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. พิจารณาใหม่ อาจทำให้กระบวนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเกิดความล่าช้าได้ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส.ป.ก.จังหวัด ควรมีความรอบคอบและรัดกุมในการจัดเตรียมคำขอฯ และเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ และประสานกับสำนักกฎหมายในเบื้องต้นสำหรับกรณีมีข้อขัดข้องในการจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ

๕.๓.๒ ในขั้นตอนการตรวจสอบคำขอฯ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนขั้นตอนการจัดทำความเห็น เพื่อเสนอผู้มีอำนาจพิจารณา อนุญาตหรือไม่อนุญาตใช้ที่ดิน ระเบียบฯ หรือขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน แนบท้ายคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๘๕๕/๒๕๖๑ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวไว้ ซึ่งอาจส่งผลให้กระบวนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินล่าช้า ดังนั้นเพื่อเป็นการเร่งรัดให้กระบวนการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเกิดความรวดเร็วมากขึ้น สำนักกฎหมายเห็นว่าควรกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบคำขอฯ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอฯ การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องตลอดจนการจัดทำความเห็น เพื่อเสนอผู้มีอำนาจพิจารณา ให้ให้เป็นตามระยะเวลาที่กำหนดในคู่มือประชาชน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

<u>๑) พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค (อำนาจการพิจารณาเป็นของเลขาธิการ ส.ป.ก.)</u>

(๑) การตรวจสอบเอกสาร (ระยะเวลา ๑ วัน)

- ยื่นคำขอ
- ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ
- ออกใบรับคำขอ

(๒) การพิจารณา (ระยะเวลา ๑๔๕ วัน)

- ดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินและสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน (ระยะเวลา ๑๕ วัน)

- ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำวาระการประชุมเสนอ คปจ. พิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาของ คปจ. ต่อ ส.ป.ก. (ระยะเวลา ๙๐ วัน)

- ส.ป.ก. ตรวจสอบแผนงานโครงการแปลงที่ดิน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ระยะเวลา ๔๐ วัน)

(๓) การลงนาม

- เจ้าหน้าที่เสนอให้ผู้มีอำนาจลงนามและแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ (ระยะเวลา ๑ วัน)

ระยะเวลาดำเนินการรวม ๑๔๗ วันทำการ

<u>๒) การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ถึงข้อ ๑ หรือการใช้ที่ดินเกินจำนวนเนื้อที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบฯ(อำนาจการพิจารณาเป็นของ คปก.)</u>

(๑) การตรวจสอบเอกสาร (ระยะเวลา ๑ วัน)

- ยื่นคำขอ
- ตรวจสอบคำขอและเอกสารประกอบคำขอ
- ออกใบรับคำขอ

(๒) การพิจารณา (ระยะเวลา ๒๑๐ วัน)

- ดำเนินการตรวจสอบแปลงที่ดินและสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดิน (ระยะเวลา ๓๐วัน)

- ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำวาระการประชุมเสนอ คปจ. พิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาของ คปจ. ต่อ ส.ป.ก. (ระยะเวลา ๖๐ วัน)

- ส.ป.ก. ตรวจสอบแผนงานโครงการ แปลงที่ดิน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ระยะเวลา ๓๐ วัน)

- ส.ป.ก. รวบรวมเอกสารเพื่อจัดทำระเบียบวาระการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ระยะเวลา ๖๐ วัน)

- นำผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเสนอต่อ คปก. (ระยะเวลา ๓๐ วัน)

(๓) คณะกรรมการฯ มีมติ

- คปก. มีมติและเสนอให้ผู้มีอำนาจลงนาม (ระยะเวลา ๑ วัน)

ระยะเวลาดำเนินการรวม ๒๑๒ วันทำการ

ภาคผนวก

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
พ.ศ. 2536

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (3), (6) และ (12) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่องมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2523 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528

ข้อ 4. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ 5. การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ 6. การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้

(1) โรงเรียนระดับอนุบาล เนื้อที่ไม่เกิน 12 ไร่

(2) โรงเรียนระดับประถมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 25 ไร่

(3) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 50 ไร่

กรณีขอใช้ที่ดินสำหรับโรงเรียนที่มีการสอนหลายระดับ ให้ใช้เนื้อที่สำหรับโรงเรียนในระดับที่สูงกว่า

สถานที่ตั้งจะต้องอยู่ไม่ห่างจากชุมชนมากเกินไปและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

ข้อ 7. การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัย และสาธารณสุขให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้

(1) สถานบริการสาธารณสุขชุมชน เนื้อที่ไม่เกิน 3 ไร่

(2) สถานีอนามัย เนื้อที่ไม่เกิน 10 ไร่

(3) โรงพยาบาล เนื้อที่ไม่เกิน 20 ไร่

ข้อ 8. การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 15 ไร่ สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น

ข้อ 9. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ 10. การใช้ที่ดินเพื่อสร้างถนน ทางลำเลียง ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ 11. การใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการประกอบเกษตรกรรม เช่น ขุดคู คลอง สระน้ำ ฝาย อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ 12. การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 5 ไร่

ข้อ 13. การใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 14. การใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการสหกรณ์หรือสิ่งก่อสร้างอื่นเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ เช่น ยุ้ง ฉาง โกดัง หรือ ไซโล เพื่อเก็บรักษาผลิตผลให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ 15. การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ตามที่พิจารณาเห็นสมควร

ข้อ 16. การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างศาลาประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุด ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่รวมกันไม่เกิน 1 ไร่

ข้อ 17. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึงข้อ 16 หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

ข้อ 18. แบบ ขั้นตอน ตลอดจนเงื่อนไขในการอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามระเบียบนี้ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสม

ข้อ 19. ถ้าปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาตไม่ทำประโยชน์ในที่ดินตามกิจการที่ได้รับอนุญาตโดยไม่มีเหตุอันควร ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพิกถอนการอนุญาตได้

ประกาศ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2536

สุเทพ เทือกสุบรรณ

(นายสุเทพ เทือกสุบรรณ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ กษ ๑๒๐๔/๑๙๓๔

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง การกำหนดขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๑๑๖ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๙๙๕/ ๒๕๖๑ เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดส่งคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๐/๒๕๔๙ เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติมาเป็นลำดับ ความโดยละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภายในของ ส.ป.ก. ขึ้นใหม่ และมีการขอใช้ที่ดินในกิจการดังกล่าวเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้การดำเนินงานตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๐/๒๕๔๙ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ไม่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติ ตามอำนาจหน้าที่ของสำนักที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส.ป.ก. จึงขอยกเลิกคำสั่งตามหนังสือที่อ้างถึง และให้ใช้คำสั่งและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจาณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

อนึ่ง ขอให้จังหวัดโปรดแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ดำเนินการจัดทำเอกสารตามแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติ ในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด ก่อนส่งให้ ส.ป.ก. พิจารณา หากคำขออนุญาตใช้ที่ดินหรือเอกสารหลักฐานประกอบคำขอเรื่องใดไม่ถูกต้องครบถ้วน ส.ป.ก. จะส่งเรื่องทั้งหมดคืนโดยทันที เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนแล้วจึงส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. พิจารณาใหม่

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรจิตต์ อินทรชิต)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร/โทรสาร ๐๒-๒๘๒-๙๖๔๘



คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ๘๕๕ / ๒๕๖๑

เรื่อง การกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดิน
เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

.....

เพื่อให้การพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สอดคล้องกับการปรับปรุงโครงสร้างภายในของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเพื่อให้การดำเนินงานพิจารณาคำขออนุญาตดังกล่าว เป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อาศัยอำนาจตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้อ ๑๘ ที่กำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดแบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น จึงให้ยกเลิกคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๕๐/๒๕๔๙ เรื่อง แบบและขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้แบบและขั้นตอนแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่แนบท้ายคำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายเสรจิตต์ อินทรชิต)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขั้นตอนแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดิน
เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
แนบท้ายคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๘๕๕/ ๒๕๖๑
สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วย การมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ กำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กำหนดแบบและขั้นตอนแนวทาง การปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังต่อไปนี้

๑. การยื่นคำขออนุญาต

๑.๑ ผู้ขออนุญาต หมายถึง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร กรณีผู้ขออนุญาตที่มิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล เช่น สำนักสงฆ์ อำเภอ การขออนุญาตต้องได้รับมอบอำนาจจาก ผู้มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลรับผิดชอบในกิจการที่ขออนุญาตด้วย

๑.๒ การพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ทั้งนี้ ให้พิจารณาสงวนพื้นที่ไว้เพื่อประกอบเกษตรกรรมให้มากที่สุด

๑.๓ การยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้ยื่นที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ และใช้เอกสารประกอบคำขอ ดังนี้

- คำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๒๙ ก.) จำนวน ๑ ฉบับ

- บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๓๐ ก.) จำนวน ๓ ฉบับ

- แผนที่ภูมิประเทศแสดงจุดที่ตั้งที่ดินแปลงที่ยื่นคำขออนุญาตฯ (๑:๕๐,๐๐๐) โดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณที่ขอใช้ด้วยปากกาเขียนแผนที่ให้ชัดเจน กรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่สามารถจัดทำได้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดอำนวยความสะดวกให้

- แผนผังแสดงบริเวณและสิ่งก่อสร้างในที่ดิน ซึ่งผู้ขออนุญาตลงนามกำกับ ขนาด เอ ๓ หรือ เอ ๔ จำนวน ๓ ฉบับ

- คำขอสละสิทธิที่ดิน คืน ส.ป.ก. ของบุคคลที่ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.๔-๕๒ ก) กรณีมีการจัดที่ดินแล้ว รวมทั้งหลักฐานการเพิกถอน หรือแก้ไขหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑)

- หนังสือยินยอมของผู้ถือครองที่ดินกรณีที่ดินยังไม่ได้จัด

- หลักฐานอื่นที่จำเป็น เช่น หนังสือมอบอำนาจ หนังสือจดทะเบียนมูลนิธิ นิติบุคคล ฯลฯ

- ภาพถ่ายสภาพที่ดินปัจจุบัน และภาพถ่ายสิ่งก่อสร้าง

- รายงานขอใช้ที่ดินของทางราชการเพื่อสร้างวัด

- โครงการขอใช้ที่ดินของทางราชการ

๑.๔ การขออนุญาตโดยทั่วไปต้องมีความเห็นของผู้ปกครองท้องที่ แต่หากเป็นกิจการที่เห็นว่าอาจจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต้องผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กิจการใดหากมีกฎหมายระบุว่า ต้องผ่านการพิจารณาของหน่วยงานอื่นจะต้องมีความเห็นของหน่วยงานนั้น ๆ ด้วย

กรณีเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับกิจการที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาให้ความยินยอมฯ หรือ คปก. โดยให้ที่ประชุมของชุมชนหรือท้องถิ่นมีมติตรวจสอบและรับรองว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) ผลกระทบทางเสียง เช่น เสียงดังรบกวนการใช้ชีวิตประจำวัน

๒) ผลกระทบทางดิน เช่น ดินเสื่อมโทรม พังทลาย

๓) ผลกระทบทางน้ำ เช่น น้ำเสีย หรือมีสารพิษเจือปน

๔) ผลกระทบทางอากาศ เช่น มีฝุ่นละออง หรือส่งกลิ่นรบกวนการใช้ชีวิตประจำวัน

๑.๕ กรณีขออนุญาตใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ หรือขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบฯ ใช้หลักฐานเพิ่มเติม ดังนี้

๑) พื้นที่ที่ขอใช้ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการใด

๒) ถ้าที่ดินดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบให้ ส.ป.ก. เพื่อนำไปปฏิรูปที่ดิน ให้จัดส่งสำเนาบันทึกตรวจสอบและแผนที่การกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติออกจากเขตที่จะทำการปฏิรูปที่ดิน โดยให้แสดงตำแหน่งแนวเขตบริเวณที่ขอใช้ด้วยปากกาเขียนแผนที่ให้ชัดเจนด้วย

๓) ผู้ขอใช้ที่ดินได้ครอบครองที่ดินมาตั้งแต่เมื่อใด โดยวิธีใด

๔) รายละเอียดแผนงานโครงการ งบประมาณ ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

๕) รายละเอียดสิ่งก่อสร้างโดยระบุจำนวนเนื้อที่แต่ละส่วน เหตุผลความจำเป็นในการใช้พื้นที่และกิจกรรมบริเวณพื้นที่ส่วนที่ทำให้เกิดรายได้ ให้ระบุจำนวนเนื้อที่ พร้อมระบุรายละเอียดการดำเนินการหรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดรายได้

๖) ในพื้นที่ขอใช้มีไม้หวงห้ามประเภทใด หรือไม่

๗) คำขอใช้ที่ดินต้องมีความเห็นชุมชน เห็นชอบและรับรองว่ากิจการที่ขอใช้ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้ผ่านที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่ประชุมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่ขอใช้

๘) การขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างวัดให้มีความเห็นของเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด นายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด (ซึ่งความเห็นดังกล่าว ปรากฏในแบบรายงานการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างวัดที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกำหนด)

๑.๖ ผลการตรวจสอบของ สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน (สผส). และ สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.)

๒. การตรวจสอบ

ส.ป.ก.จังหวัด มีหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วนรวมทั้งดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

๒.๑ กรณีที่ดินที่ขอใช้ได้ดำเนินการจัดที่ดินแล้ว ให้แจ้งผู้ขออนุญาตว่า ไม่อนุญาต เว้นแต่ กิจการที่ขออนุญาตเป็นกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) กิจการเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

(๒) กิจการเพื่อสาธารณประโยชน์

(๓) กิจการซึ่งผู้ขออนุญาตได้หาที่ดินแปลงอื่นทดแทนให้แล้ว

โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนการสละสิทธิ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วย การให้เกษตรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ และระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ กรณีที่ดินที่ขอใช้ยังไม่ได้ดำเนินการจัดที่ดิน แต่มีผู้ครอบครอง ให้จัดทำหนังสือยินยอมของผู้ครอบครองที่ดิน พร้อมเหตุผลที่ไม่ดำเนินการจัดที่ดิน

๒.๓ ตรวจสอบว่าที่ดินแปลงข้างเคียงโดยรอบที่ขออนุญาตใช้ ผู้ใดครอบครอง ได้รับการจัดที่ดินแล้วหรือไม่อย่างไร พร้อมระบุประเภทการทำประโยชน์ หากปรากฏว่าผู้ขออนุญาตเป็นผู้ครอบครอง ให้รวมเนื้อที่ทั้งหมดแล้วยื่นคำขอใช้ที่ดิน มาในคราวเดียวกัน

๒.๔ กรณีมีลักษณะการใช้ที่ดินเหนือพื้นดิน หรือใต้พื้นดิน เช่น การวางท่อส่งน้ำ เพื่อการประปา หรือการชลประทาน หรือ อื่นๆ ที่มีลักษณะทำนองนี้ หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินยังสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขอใช้ได้ และการใช้ที่ดินของผู้ขอใช้เป็นเพียงการรอนสิทธิบางส่วน ให้จัดทำเป็นหนังสือยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน โดยไม่ต้องสละสิทธิเพื่อมิให้เกษตรกรต้องสิ้นสิทธิ หากไม่สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินบริเวณที่ขอใช้ได้ต้องดำเนินการตามขั้นตอนการสละสิทธิ เช่นเดียวกับ ข้อ ๒.๑

๒.๕ กรณีขอใช้ที่ดินลักษณะเป็นการชั่วคราว และมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี และมีการใช้ที่ดินเนื้อที่ไม่มาก หากพิจารณาเห็นว่าเนื้อที่ที่ขอใช้ไม่กระทบต่อการประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร ผู้ได้รับการจัดที่ดิน ให้จัดทำเป็นหนังสือยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน โดยไม่ต้องสละสิทธิเพื่อมิให้เกษตรกรต้องสิ้นสิทธิ โดยให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาและเห็นชอบเป็นหลักการว่า เมื่อผู้รับอนุญาตส่งมอบที่ดินคืน ส.ป.ก. แล้ว ให้เกษตรกรดังกล่าวสามารถกลับเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ทันที โดยไม่ต้องเสนอ คปจ. อีก

๒.๖ กรณีผู้ขออนุญาตเข้าไปใช้ประโยชน์อยู่ก่อนพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ตรวจสอบหลักฐานการเข้าใช้ประโยชน์ ว่าได้รับอนุญาตจากหน่วยราชการหรือไม่ และเข้าใช้ประโยชน์ตั้งแต่เมื่อใด

๒.๗ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เลขาธิการ ส.ป.ก.) มีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ดังนี้

๑) ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของกรมธนารักษ์ หรือราคาที่ ส.ป.ก. ได้จ่ายชำระค่าที่ดินอันมีราคาสูงกว่าราคาประเมินของกรมธนารักษ์ในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๒) การขอใช้ประโยชน์ในที่ดิน กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าทดแทนทรัพย์สิน โดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการร่วมด้วย ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด หรือกรณีไม่มีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการ และคณะกรรมการได้กำหนดค่าทดแทนฯ ไว้ไม่น้อยกว่าข้อ ๑)

๓) ให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏทั้ง ๓ กรณี ดังนี้

๓.๑) หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่แสวงหากำไร ที่ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ใช้บริการ

๓.๒) มีการแสดงเหตุผลที่ชัดเจนว่า การใช้ที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และต่อชุมชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นที่เหมาะสมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

๓.๓) การใช้ประโยชน์ในพื้นที่มีการใช้สอยพื้นที่ตามขนาดเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น และกระทบต่อพื้นที่แปลงเกษตรกรรมน้อยที่สุด และผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔) กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ต้องชำระค่าตอบแทนฯ

- ต้องมีหนังสือยืนยันจากผู้ขอใช้ หรือระบุใน ส.ป.ก.๔-๒๙ ก. ข้อ ๒ ต่อท้ายข้อความเหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้ที่ดิน โดยระบุว่ายินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ตามอัตราที่ คปก. กำหนด

- ให้แจ้งราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเพื่อเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ สำหรับที่ดินแปลงที่ขอใช้

๕) กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ

- ต้องมีข้อเท็จจริงหรือหลักฐานเพื่อแสดงว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ๓ ประการ ตามมติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เช่น มีหนังสือยืนยันว่าไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ใช้บริการ

๓. การนำเสนอ คปจ. เพื่อขอความเห็นชอบ

เมื่อตรวจสอบตามข้อ ๒. เรียบร้อยแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเรื่องการขออนุญาตใช้ที่ดินฯ พร้อมความเห็นประกอบเสนอ คปจ. เพื่อขอความเห็นชอบ โดยให้บันทึกข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ คปจ. ใช้พิจารณาในการประชุมเรื่องดังกล่าวให้ปรากฏในรายงานการประชุมโดยละเอียด เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

เมื่อได้รับความเห็นชอบจาก คปจ. แล้ว หาก คปจ. มีความเห็นไม่ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา จัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

หาก คปจ. มีความเห็นให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้ดำเนินการตามข้อ ๔

๔. กรณี คปจ. มีความเห็นให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ

หาก คปจ. มีความเห็นให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ส.ป.ก.จังหวัด ต้องมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอใช้ทราบ พร้อมทั้งสอบถามว่ายังคงมีความประสงค์ที่จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ หรือไม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขอใช้แจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบภายใน ๑ เดือน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลการพิจารณา หากไม่แจ้งภายในเวลาที่กำหนด ถือว่าผู้ขอใช้ที่ดินไม่ประสงค์ที่จะใช้ที่ดินต่อไป ให้ ส.ป.ก.จังหวัดรายงานให้ คปจ. ทราบ

หากผู้ขอใช้มีหนังสือยืนยันว่าประสงค์จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ให้รวบรวมรายละเอียดพร้อมหลักฐานประกอบการพิจารณา จัดส่งให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อไป

หากผู้ขอใช้ประสงค์ที่จะขอยกเว้นการชำระค่าตอบแทนฯ ต้องแจ้งความประสงค์ให้ ส.ป.ก.จังหวัดทราบภายในระยะเวลาดังกล่าว และให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอ คปจ. พิจารณาอีกครั้ง

หาก คปจ. ยืนยันให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้แจ้งผู้ขอใช้ทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ คปจ. มีมติ และให้ผู้ขอใช้มีหนังสือยืนยันว่ายังคงประสงค์จะใช้ที่ดินและยินยอมชำระค่าตอบแทนฯ ภายในกำหนด ๑ เดือน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และให้ ส.ป.ก.จังหวัด ส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. ดำเนินการต่อ หากไม่ยืนยันภายในกำหนดดังกล่าว ให้ยุติการดำเนินการ โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ขอใช้ทราบ ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ขอใช้ที่จะยื่นคำขอใหม่

ถึงแม้ คปจ. มีมติเห็นควรให้ยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ แต่หากการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินอยู่ในอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือ คปก. ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตดังกล่าว ยังคงมีอำนาจที่จะพิจารณาเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ จากผู้ขอใช้

๕. สำนักกฎหมาย (สกม.) มีหน้าที่

๕.๑ รวบรวมหลักฐาน พิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

๕.๑.๑ กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคตามประเภทกิจการและจำนวนเนื้อที่ตามระเบียบฯ ในข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ ให้นำเสนอเลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาต

๕.๑.๒ กรณีขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินจำนวนที่กำหนดไว้ ให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุญาต เว้นแต่ คปก. จะกำหนดให้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นผู้พิจารณาอนุญาตแล้วรายงานให้ คปก. ทราบ

๕.๒ เมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือ คปก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินแล้ว ให้ สกม. แจ้งผลการพิจารณาให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบ จัดทำ ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. นำเสนอเลขาธิการ ส.ป.ก. ลงนาม และจัดส่ง ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. พร้อม ส.ป.ก.๔-๓๐ ก. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อมอบต้นฉบับให้แก่ผู้รับอนุญาต คู่ฉบับเก็บรักษาไว้ ณ ส.ป.ก.จังหวัด และ สกม.

๕.๓ กรณีพบว่าการออก ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. มีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในการจัดทำให้ออก ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. ฉบับใหม่ โดยให้ใช้หมายเลขทะเบียนเดิม และให้เรียก ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. ฉบับเดิมคืนทั้งต้นฉบับและคู่ฉบับ และจัดเก็บไว้ที่ สกม. โดยรวบรวมไว้กับ ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. ฉบับใหม่

๖. สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน (สผส.)

เป็นผู้รับผิดชอบตรวจรูปแผนที่ รายการรังวัดคำนวณ ที่ดินที่ขออนุญาตอยู่ในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พร้อมหมายเหตุในหลักฐาน ลงรูปแผนที่ในแบบ ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. โดย ส.ป.ก.จังหวัดเป็นผู้ส่งเอกสารให้ สผส. ตรวจสอบในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรง ก่อนนำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

หลักฐานประกอบการพิจารณา หมายถึง

กรณีที่ ๑ การขอใช้ที่ดินเต็มแปลง

(ก) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วย การควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ และ ระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดจัดส่งเอกสาร ดังนี้

๑. หลักฐานแสดงรายการรังวัด

๒. รายการคำนวณ (ส.ป.ก./สร.๙)

๓. แผนที่ต้นร่าง (ส.ป.ก./สร.๒๒)

๔. แผนที่แปลงที่ดิน (ส.ป.ก./สร.๕ ก. ตัวจริง) จำนวน ๑ ฉบับ

๕. สำเนาบันทึกการนำรังวัด (ส.ป.ก./สร.๑ ข.)

๖. แผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๗. เอกสารอื่น ๆ ตามที่ สผส. กำหนดเพิ่มเติม

(ข) ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินให้จัดส่งสำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

กรณีที่ ๒ การขอใช้ที่ดินไม่เต็มแปลง

ที่ดิน ส.ป.ก. ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หรือที่ดินที่มีตำแหน่งที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยการควบคุมตำแหน่งที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๓ และ ระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ดำเนินการรังวัดแบ่งแยกเพื่อให้ได้รูปแผนที่ และเนื้อที่ทั้งแปลงที่ขอใช้และแปลงคงเหลือแล้วนำส่งหลักฐานแผนที่ เช่นเดียวกับกรณีที่ ๑ (ก.)

กรณีที่ ๓ การขอใช้ที่ดินในพื้นที่โครงการส่วนที่ยังไม่ได้ทำการรังวัดให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรังวัดเพื่อให้ได้รูปแผนที่และเนื้อที่ตามมาตรฐานการรังวัด และระบบงานประจำโครงการนั้น ๆ แล้วนำส่งหลักฐานแผนที่เช่นเดียวกับกรณีที่ ๑

กรณีที่ ๔ การขอใช้ที่ดินต่อเนื่องจำนวนรายแปลง เช่น การขุดคลอง การสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝาย หรือก่อสร้างถนน ฯลฯ ดำเนินการตามกรณีที่ ๑ - ๓ เว้นแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้กำหนดเพียงลงรูปในแผนที่โครงการปฏิรูปที่ดิน มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ พร้อมคำนวณเนื้อที่โดยประมาณ

กรณีที่ ๕ กรณีขอใช้ที่ดินตามข้อ ๒.๔ ให้ทำการรังวัดรูปแผนที่เฉพาะส่วนที่ขอใช้ที่ดินและแสดงตำแหน่งรูปแผนที่ส่วนที่ขอใช้พร้อมสัญลักษณ์แผนที่ลงในรูปแผนที่เดิม และคำนวณเนื้อที่โดยวิธีคณิตศาสตร์สำหรับใช้ในการคำนวณเงินในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน (ถ้ามี) โดยไม่ต้องแก้ไข ส.ป.ก.๔-๐๑ และเมื่อพ้นระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว ให้ตรวจสอบว่าผู้รับอนุญาต ได้รื้อถอนสิ่งก่อสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้คืนสภาพเดิมแล้วหรือไม่ หากยังไม่ดำเนินการให้แจ้งผู้รับอนุญาตดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากยังเพิกเฉยไม่ดำเนินการให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง พร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้คืนสภาพเดิม โดยผู้รับอนุญาตต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย เมื่อดำเนินการแล้วให้แจ้งเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ต่อไป

๗. สำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.) มีหน้าที่

เป็นผู้รับผิดชอบตรวจสอบพื้นที่และความเหมาะสมทางด้านวิศวกรรม รวมทั้งพิจารณาการขอใช้ที่ดินว่า เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือไม่ โดย ส.ป.ก.จังหวัด เป็นผู้ส่งเอกสารให้ สพป. ตรวจสอบในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรง (โดยใช้เอกสารประกอบการพิจารณาตามที่ สพป. กำหนด) ก่อนนำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๘. สำนักบริหารกองทุน (สบท.) มีหน้าที่

เป็นผู้รับผิดชอบในการคำนวณเงินค่าทดแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามอัตราที่ คปก. กำหนด โดยใช้เอกสารประกอบการพิจารณา ตามที่ สบท. กำหนด

๙. การชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน

ผู้รับอนุญาตสามารถชำระค่าตอบแทนฯ ได้ที่ สบท. หรือ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ยื่นคำขอ

๑๐ ส.ป.ก.๔-๓๐ ก. และ ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. ชำรุดหรือเสียหาย

กรณีได้รับแจ้งจากผู้รับอนุญาตว่า เอกสารชำรุด หรือสูญหาย ให้ ส.ป.ก.จังหวัด บันทึกถ้อยคำผู้รับอนุญาตถึงสาเหตุของการชำรุด หรือสูญหาย โดยให้ใช้สำเนาเอกสารแทนการออกเอกสารฉบับใหม่ โดยใช้ข้อความว่า “ขอรับรองว่าถ่ายจากคู่ฉบับจริง” ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้ลงนามรับรอง และลงวันที่ เดือน ปี ที่ลงนามกำกับด้วย และให้เก็บเอกสารที่เกี่ยวข้องซึ่งรวมถึงเอกสารที่ชำรุดไว้ในเรื่องเดิม โดยจัดเก็บไว้ที่ ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมทั้งแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ เพื่อเก็บรวมไว้ในเรื่องเดิม

๑๑. การเพิกถอนการอนุญาต

หาก ส.ป.ก. เพิกถอนการอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียก ส.ป.ก.๔-๓๑ ก. คืนจากผู้รับอนุญาต หากเรียกคืนไม่ได้ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกประกาศแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนการอนุญาตนั้น โดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ ๑ ฉบับ มีกำหนด ๓๐ วัน

กรณีมีปัญหาในการพิจารณาอนุญาตให้ สผส. สพป. สบท. และ สกม. ร่วมกันพิจารณา และนำเสนอผู้มีอำนาจต่อไป

คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ๕ /๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เห็นชอบให้ยกเลิกคำสั่งที่ ๓/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ของคณะอนุกรรมการฯ รวมทั้งชื่อของคณะอนุกรรมการเพื่อให้สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างการแบ่งงานภายในของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยคำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ ประโยชน์แก่เกษตรกร และประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ประกอบกับอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังต่อไปนี้

<u>องค์ประกอบ</u>

๑. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๔. ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก. ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ

๕. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนกรมที่ดิน	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมป่าไม้	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	อนุกรรมการ
๑๔. ผู้แทนกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน ส.ป.ก.	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

<u>อำนาจหน้าที่</u>

๑. พิจารณา กำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา

๒. พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และโครงการของรัฐ ภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓๑/๒๕๖๐ เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา

๓. พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการอนุญาตและการให้ความยินยอมหรืออนุญาต ตามที่กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

๔. เสนอความเห็นและผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต หรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาต หรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ข้างต้น ให้คณะอนุกรรมการฯ เชิญผู้แทนของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล รายละเอียด และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ตามที่เห็นสมควร และกรณีองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ ส่วนหนึ่งส่วนใดขาดไป ให้ส่วนที่เหลือทำหน้าที่ต่อไปได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร)
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ กษ 1204/ว 53

ถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ๖๑ ทั่วประเทศ

ด้วยในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ 5/2551 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 ที่ประชุมได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำวาระการประชุม เรื่องคำขออนุญาตใช้ที่ดินให้มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. พื้นที่ที่ขอใช้ตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการใด
2. ผู้ขอใช้ที่ดินได้ถือครองที่ดินมาตั้งแต่เมื่อใด โดยวิธีใด
3. ในพื้นที่ที่ขอใช้มีไม้หวงห้ามประเภทใด หรือไม่
4. คำขอใช้ที่ดินต้องมีความเห็นชุมชน เห็นชอบและรับรองว่ากิจการที่ขอใช้ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้ผ่านที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่ประชุมของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่ขอใช้ หากเป็นการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างวัดให้มีความเห็นของเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด นายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด (ซึ่งความเห็นดังกล่าว ปรากฏในแบบรายงานการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างวัดที่สำนักงานพระพุทธศาสนากำหนด)

จึงขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ได้โปรดพิจารณาดำเนินการก่อนส่งเรื่องให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
16 มกราคม 2552

สำนักกฎหมาย
โทร 0-2281-8787
โทรสาร 0-2281-2940

1

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๐๔

ถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ....

ด้วยในการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้มีมติให้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับกิจการที่อยู่ในอำนาจพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ หรือกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้ที่ประชุมของชุมชนหรือท้องถิ่นมีมติตรวจสอบและรับรองว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ผลกระทบทางเสียง เช่น เสียงดังรบกวนการใช้ชีวิตประจำวัน

๑.๒ ผลกระทบทางดิน เช่น ดินเสื่อมโทรม พังทลาย

๑.๓ ผลกระทบทางน้ำ เช่น น้ำเสีย หรือมีสารพิษเจือปน

๑.๔ ผลกระทบทางอากาศ เช่น มีฝุ่นละออง หรือส่งกลิ่นรบกวนการใช้ชีวิตประจำวัน

จึงขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ได้โปรดพิจารณาดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนส่งเรื่องให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณา

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๒/ มิถุนายน ๒๕๖๐

สำนักกฎหมาย
โทร/โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๖๔๘



ที่ กษ 1206 / ว 567

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

16 พฤษภาคม 2548

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด 69 จังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและ กิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 31 ก.)

2. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ 291 / 2548 สั่ง ณ วันที่ 17 พฤษภาคม 2548

โดยที่คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2544 มอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ พิจารณามอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามโครงการทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2546

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พิจารณาแล้วเห็นควรมอบอำนาจตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและ กิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 31 ก.) ข้อ 1 และ ข้อ 6 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาแทน เลขาธิการ ส.ป.ก.

ข้อ 1. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ลงนามในหนังสืออนุญาตฯ เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าทำประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งเหตุดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายเวลาการชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

กรณีการขอขยายหรือย่นระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

/ ข้อ 6. .....

ข้อ 6. เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ลงในที่ดินที่ได้รับอนุญาตหรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนสิ่งปลูกสร้างนั้นมาให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตด้วย

รายละเอียดปรากฏอยู่ในสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 , 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)
เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
โทร. 0-2271-4246
โทรสาร 0-2271-0036



คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ 291 / 2548

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน

โดยที่คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2544 มอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ พิจารณามอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามโครงการทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. 2546

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ดังต่อไปนี้

มอบอำนาจตามเงื่อนไขในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและ กิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4 - 31 ก.) ข้อ 1 และ ข้อ 6

ข้อ 1. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ลงนามในหนังสืออนุญาตฯ เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าทำประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งเหตุดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายเวลาการชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

กรณีการขอขยายหรือย่นระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

ข้อ 6. เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ลงในที่ดินที่ได้รับอนุญาตหรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนสิ่งปลูกสร้างนั้นมาให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตด้วย

/ การพิจารณา .....

การพิจารณาตามข้อ 1. ให้พิจารณาตามเหตุผลและความจำเป็นตลอดจนระยะเวลาที่ขอขยายว่าเหมะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาที่ขอขยายหรือไม่

การพิจารณาตามข้อ 6. ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดส่งแบบแปลนที่ขออนุญาตให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเป็นผู้ตรวจสอบว่าเป็นอุปสรรคต่องานปฏิรูปที่ดินทางด้านการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานหรือไม่ หากตรวจสอบแล้วเป็นอุปสรรคต่องานปฏิรูปที่ดินทางด้านการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานให้แจ้งว่าไม่อนุญาต หากไม่เป็นอุปสรรคต่องานปฏิรูปที่ดินทางด้านการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ให้อนุญาตได้

อนึ่ง หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะมอบอำนาจต่อไป ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทนต่อไปก็ให้กระทำได้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2548

(นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)
เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ กษ 1204 / ว 456

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

30 เมษายน 2550

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง 1. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 34 /2548 สั่ง ณ วันที่ 20 มกราคม 2548
2. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1206/ว 963 ลงวันที่ 2 กันยายน 2547
3. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ 1206/ว 1107 ลงวันที่ 27 กันยายน 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่295 /2550 สั่ง ณ วันที่30 เมษายน. 2550

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขอปรับปรุงและซ่อมแซมถนนซึ่งมิได้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งที่ทำให้มาตรฐานของถนนไม่เปลี่ยนแปลงหรือทำให้มาตรฐานของถนนเปลี่ยนแปลงจากเดิม และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ขุดลอกคลอง โดยไม่ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นแต่ทำให้มาตรฐานของคลองเปลี่ยนแปลงจากเดิม โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง 2 และ 3 ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เพื่อความรวดเร็ว ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ส.ป.ก. จึงได้ยกเลิกคำสั่ง ที่ 34 /2548 สั่ง ณ วันที่ 20 มกราคม 2548 โดยให้จังหวัดปฏิบัติตามคำสั่งมอบอำนาจตามสิ่งที่ส่งมาด้วยแทน และขอยกเลิกหนังสือเวียนแจ้งแนวปฏิบัติ ตามหนังสือ ที่ กษ 1206/ว 963 ลงวันที่ 2 กันยายน 2547 และหนังสือ ที่ กษ 1206/ว 1107 ลงวันที่ 27 กันยายน 2547 โดยให้ใช้แนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. กรณีมีการขออนุญาตปรับปรุงและซ่อมแซมถนนซึ่งมิได้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งที่ทำให้มาตรฐานของถนนไม่เปลี่ยนแปลง หรือทำให้มาตรฐานของถนนเปลี่ยนแปลงจากเดิม เช่น เปลี่ยนจากถนนลูกรังเป็นถนนลาดยาง และการขออนุญาตการขุดลอกคลองโดยไม่ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น แต่ทำให้มาตรฐานของคลองเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) พิจารณาตรวจสอบว่า การดำเนินการดังกล่าว เป็นอุปสรรคขัดขวางต่องานการปฏิรูปที่ดินหรือไม่ หากตรวจสอบแล้วไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางงานการปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดอนุญาต หากตรวจสอบแล้วเป็นอุปสรรคขัดขวางงาน

/การ...

การปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งไม่อนุญาต แล้วรายงานผลการอนุญาตให้ ส.ป.ก.โดยสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน (สพป.) ทราบและรวบรวมไว้เป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติงานต่อไป

2. ส่วนกรณีการขออนุญาตปรับปรุงและซ่อมแซมถนน หรือขุดลอกคลอง ที่ต้องใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การมอบหมายให้ ลธก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ กู้สิทธิกุล)
เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองนิติการ
โทร. 0-2271-4246
โทรสาร 0-2271-0036



คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ๘๙๖ /2550

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด

.....

ตามที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีคำสั่ง ที่ 34/2548 สั่ง ณ วันที่ 20 มกราคม 2548 มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขอปรับปรุงและซ่อมแซมถนนซึ่งมิได้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งที่ทำให้มาตรฐานของถนนไม่เปลี่ยนแปลง หรือทำให้มาตรฐานของถนนเปลี่ยนแปลงจากเดิม เช่น เปลี่ยนจากถนนลูกรังเป็นถนนลาดยาง โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ตามหนังสือ ที่ กษ 1206/ว 963 ลงวันที่ 2 กันยายน 2547 และมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ขุดลอกคลองโดยไม่ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น แต่ทำให้มาตรฐานของคลองเปลี่ยนแปลงจากเดิม โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ ตามหนังสือ ที่ กษ 1206/ว 1107 ลงวันที่ 27 กันยายน 2547 นั้น

เพื่อความรวดเร็ว ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน จึงขอยกเลิกคำสั่งที่ 34/2548 สั่ง ณ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2548 และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38(7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ประกอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การมอบอำนาจ พ.ศ. 2546 มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ ส.ป.ก. ดังนี้

1. มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขอปรับปรุงและซ่อมแซมถนนซึ่งมิได้ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งที่ทำให้มาตรฐานของถนนไม่เปลี่ยนแปลงหรือทำให้มาตรฐานของถนนเปลี่ยนแปลงจากเดิม เช่น เปลี่ยนจากถนนลูกรังเป็นถนนลาดยาง

2. มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขุดลอกคลองโดยไม่ใช้ที่ดินเพิ่มขึ้น แต่ทำให้มาตรฐานของคลองเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

อนึ่ง หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร จะมอบอำนาจต่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทน ก็ให้สามารถกระทำได้ แล้วรายงานผลการดำเนินการอนุญาตให้ ส.ป.ก.ทราบทุกวันที่ 1 มกราคม ของทุกปี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2550

(นายอนันต์ กู่สิทธิกุล)
เลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม



คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ๒๐๙ /๒๕๖๒

เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน

เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) รวม ๙ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการแผนงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่จำเป็นในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ และพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ของที่ดิน และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพด้านเกษตรกรรม การจัดสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีรายได้ที่มั่นคง

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๕๓ ประกอบมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินสำหรับกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีอยู่ในอำนาจพิจารณาอนุญาตของเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ เฉพาะในส่วนของกิจการและพื้นที่ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ นี้เท่านั้น

หากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรจะมอบอำนาจต่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทนก็ให้สามารถกระทำได้ แล้วรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ทราบต่อไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แบบ แนวทางขั้นตอนการปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดิน
เพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน
ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน

.....

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ส.ป.ก. กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) รวม ๙ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการแผนงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่จำเป็นในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ และพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ของที่ดิน และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพด้านเกษตรกรรม การจัดสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและมีรายได้ที่มั่นคง

เพื่อให้การปฏิบัติงานตามแนวทางดังกล่าวเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ทันตามแผนงานที่กำหนดร่วมกัน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงขอกำหนดแบบ แนวทางขั้นตอนการปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินในกิจการสาธารณูปโภค ดังต่อไปนี้

๑. กิจการที่ขออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ต้องมีลักษณะสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ เป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

๑.๒ ใช้เงินงบประมาณจากหน่วยงานเจ้าของกิจกรรมนั้น ๆ

๑.๓ หากมีเกษตรกรหรือผู้ใดครอบครองที่ดินอยู่ให้จัดทำคำขอสละสิทธิที่ดิน หรือหนังสือยินยอมตามแต่กรณี และการใช้พื้นที่ต้องไม่กระทบหรือขัดขวางการประกอบเกษตรกรรมของผู้ครอบครองที่ดินบริเวณใกล้เคียง

๑.๔ เป็นการบูรณาการวางแผนและสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ ในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ พื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาลที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และพื้นที่อื่นในเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะในส่วนของกิจการและพื้นที่ที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่ายงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ นี้เท่านั้น

ทั้งนี้ ในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ให้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกินกว่า ๓ ปี นับแต่วันที่ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน

๒. การขออนุญาตให้ใช้ที่ดินตามโครงการนี้ ต้องเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่ กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

๓. ให้ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดิน ณ สำนักงานการปฏิรูปจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ พร้อมเอกสารประกอบคำขอ ดังนี้

๓.๑ คำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

๓.๒ รูปแผนผังแสดงบริเวณและสิ่งก่อสร้างของกิจการ พร้อมระบุตำแหน่งของกิจการที่ขออนุญาต กระดาษขนาด เอ ๔ จำนวน ๑ ฉบับ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน ระหว่าง ๙ หน่วยงาน หน้าที่ ๒

๔. ส.ป.ก.จังหวัด มีหน้าที่ตรวจสอบคำขออนุญาตใช้ที่ดิน ข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามโครงการดังกล่าว พร้อมลงนามในหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และให้ ส.ป.ก.จังหวัดส่งสำเนาหนังสืออนุญาตที่ลงนามแล้ว พร้อมรายงานให้ ส.ป.ก. ทราบผลการอนุญาต

๕. เมื่อกิจการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน ดำเนินการแล้วเสร็จหรือไม่ได้ประกอบกิจการนั้นต่อไป ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เข้าบริหารจัดการดูแลรักษาและเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปได้ทันที

คำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน
ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า ..... โดย .....

ตำแหน่ง .....

ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือ .....

ที่อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ.....

จังหวัด ..... หมายเลขโทรศัพท์ .....

มีความประสงค์จะเข้าดำเนินการใช้ที่ดินเพื่อ .....

ตามโครงการ .....

ที่ดินแปลงเลขที่ ..... กลุ่มที่/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... ใช้เนื้อที่ประมาณ ..... ไร่

ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

เป็นเวลา ..... ปี / เดือน

ที่ดินแปลงที่ขออนุญาตใช้เป็นที่ดินประเภท

☐ พื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เนื้อที่ ..... ไร่

☐ พื้นที่ตามนโยบายของรัฐบาล เนื้อที่ .....ไร่

☐ พื้นที่อื่นในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ .....ไร่

โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ยื่นคำขอยินยอมให้เกษตรกรรายอื่น ๆ เข้าใช้ประโยชน์ในกิจการตามโครงการได้

(๒) เมื่อกิจการตามโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ หรือผู้ยื่นคำขอมิได้ดำเนินกิจการตามโครงการนั้นต่อไป ให้ ส.ป.ก. เข้าบริหารจัดการดูแลรักษาและเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปได้ทันที

(๓) ผู้ยื่นคำขอจะไม่เรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ กับ ส.ป.ก. และยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขของ ส.ป.ก. ทุกประการ

(๔) ในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ จะขออนุญาตให้ใช้ที่ดินได้เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกินกว่า ๓ ปี นับแต่วันที่ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน

(๕) ผู้ยื่นคำขอได้อ่านหนังสือฉบับนี้ เห็นว่าถูกต้องตามเจตนาแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ ..... ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
(.....)

หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน
ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมชลประทาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค กรมทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาที่ดิน
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ที่ ..... / .....

.....

หนังสืออนุญาตฉบับนี้ ออกให้เพื่อแสดงว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)
ได้อนุญาตให้ .....
โดย .....
ตำแหน่ง .....
ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือ .....
ใช้ที่ดินเพื่อ .....
ตามโครงการ ..... เป็นเวลา ..... ปี/เดือน
ที่ดินแปลงเลขที่ ..... กลุ่มที่/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... ใช้เนื้อที่ประมาณ ..... ไร่
ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....
ตามรูปแผนผังแสดงบริเวณและสิ่งก่อสร้างแนบท้าย ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของหนังสืออนุญาตด้วย โดยมีเงื่อนไขดังนี้

(๑) ผู้รับอนุญาตยินยอมให้เกษตรกรรายอื่น ๆ เข้าใช้ประโยชน์ในกิจการตามโครงการได้

(๒) เมื่อกิจการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ดำเนินการแล้วเสร็จ หรือผู้รับอนุญาตมิได้ดำเนินกิจการตามที่ได้รับอนุญาตนั้นต่อไป ให้ ส.ป.ก. เข้าบริหารจัดการดูแลรักษาและเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปได้ทันที

(๓) ในพื้นที่ยึดคืนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๖/๒๕๕๙ ให้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้เป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกินกว่า ๓ ปี นับแต่วันที่ออกหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน

(๔) ผู้รับอนุญาตจะไม่เรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ กับ ส.ป.ก. และยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขของ ส.ป.ก. ทุกประการ

ออก ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

ลงชื่อ ..... ผู้อนุญาต
(.....)
ผู้ว่าราชการจังหวัด ..... ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รูปแผนผังแสดงบริเวณและสิ่งก่อสร้างของกิจการ
ประกอบหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน
ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ๙ หน่วยงาน

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๘



สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้ลงนามในประกาศ คปก. เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การปฏิบัติงานการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดินกรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่เป็นในแนวทางเดียวกันตามตามประกาศ คปก. อย่างมีประสิทธิภาพ การรายงานผลการตรวจสภาพพื้นที่พร้อมทั้งความเห็นเบื้องต้น การรวบรวมข้อมูลและเอกสารหลักฐานเพื่อนำเสนอ คปก. เป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ พร้อมนำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และ คปก. เพื่อพิจารณา จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) เพื่อทราบและถือปฏิบัติตามประกาศ คปก. เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังมีรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

๑. ผู้ขออนุญาต

๑.๑ วัดซึ่งเป็นนิติบุคคลเป็นผู้ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินได้

๑.๒ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นผู้มอบอำนาจให้สำนักสงฆ์เป็นผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินหรือยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินแทนสำนักสงฆ์

๒. การกำหนดแนวเขตสังฆาวาสและเขตพุทธาวาส ตามข้อ ๒ ของแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ แนบท้ายประกาศ คปก. ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ หมายถึง ส่วนที่เป็นพื้นที่เพื่อขอจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น ตามข้อ ๘ ของระเบียบ คปก. ว่าด้วย การมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ (ระเบียบสาธารณูปโภค) ส่วนเหตุผลและความจำเป็นให้คำนึงถึงขนาดของพื้นที่ของแปลงเกษตรกรรมและชุมชนในบริเวณข้างเคียงเมื่อเปรียบเทียบกับขนาดพื้นที่ของวัด

/ ๓. เขตพุทธ ...

๓. เขตพุทธอุทยาน หรือโครงการตามแผนงานโครงการของผู้ขออนุญาตตามข้อ ๒ ของแนวทางและขั้นตอนฯ แนบท้ายประกาศ คปก. ดังกล่าว หมายถึง บริเวณพื้นที่สำหรับกิจการอื่น ๆ ตามข้อ ๑๗ ของระเบียบสาธารณูปโภค โดยพื้นที่ส่วนนี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ และต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ระหว่าง ส.ป.ก. วัดหรือสำนักสงฆ์ ชุมชน ให้ชัดเจน พร้อมลายเซ็นผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวม ๓ ชุด (ตามตัวอย่างบันทึกข้อตกลงที่แนบ)

๔. กระบวนการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินตามประกาศ คปก. ดังกล่าวให้ดำเนินการตามขั้นตอนแนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน แนบท้ายคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๘๕๕/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย และให้เพิ่มเติมหลักฐานจากผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน ดังต่อไปนี้

๔.๑ แผนผังหรือรูปแผนที่ที่กำหนดขอบเขตอย่างชัดเจนว่า ส่วนใดเป็นเขตสังฆาวาส เขตพุทธาวาส และเขตที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และระบุด้วยว่าใช้ประโยชน์อย่างไร

๔.๒ เขตพุทธอุทยาน หรือโครงการตามแผนงานโครงการ หากมีการปลูกต้นไม้ ต้องทำบัญชีบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับต้นไม้ เช่น ระบุชื่อต้นไม้ และหมายเหตุว่าเป็นไม้ประเภทในบัญชีไม้หวงห้ามหรือไม่ อายุไม้ (ระยะเวลาการปลูก) จำนวนต้น โดยให้ลงตำแหน่งให้ชัดเจนในแผนผังหรือรูปแผนที่ เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบการทำประโยชน์ตามแผนงานโครงการที่ขออนุญาต

๔.๓ ต้นไม้ทุกต้นห้ามตัดเพื่อจำหน่าย หรือหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

๔.๔ ตามบันทึกข้อตกลง การบริหารจัดการพื้นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ขออนุญาตใช้ที่ดินเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ผู้แทนชุมชน และผู้แทนภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเทศบาล) ให้รวมถึงชุมชนหรือองค์กรภาครัฐที่อยู่ในบริเวณโดยรอบวัดหรือสำนักสงฆ์ทั้งหมด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสมพร ทองทั่ว)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร/โทรสาร ๐๒ ๒๘๒ ๙๖๔๘



ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่

เพื่อให้การพิจารณาคำขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการดำเนินการเพื่อการศาสนาและสาธารณประโยชน์ ให้วัดหรือสำนักสงฆ์ เกษตรกรและประชาชนทั่วไป สามารถเข้ามาใช้และดูแลรักษาพื้นที่ร่วมกันได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (๖) และ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงประกาศกำหนดแนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ ตามที่แนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร)
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แนวทางและขั้นตอนในการพิจารณาการขอใช้ที่ดินของวัดหรือสำนักสงฆ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
กรณีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่
แนบท้ายประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประกาศ ณ วันที ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. ผู้ขออนุญาต

๑.๑ วัดซึ่งเป็นนิติบุคคล เป็นผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดินของวัด

๑.๒ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดินของสำนักสงฆ์

๒. ในการพิจารณาอนุญาตให้แบ่งที่ดินออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ เขตสังฆาวาส และพุทธาวาส หมายถึง ส่วนที่เป็นเสนาสนะ (อุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ ศาลาปฏิบัติธรรม กุฏิสงฆ์ ฯลฯ) เนื้อที่ตามเหตุผลและความจำเป็น แต่ทั้งนี้ไม่เกินจำนวน ๑๐๐ ไร่

ส่วนที่ ๒ พุทธอุทยาน หรือโครงการตามแผนงานโครงการของผู้ขออนุญาต ให้ ส.ป.ก. วัด สำนักสงฆ์ ชุมชน ดูแลการบริหารจัดการร่วมกัน เนื้อที่ตามเหตุผลและความจำเป็น โดยทำข้อตกลงในการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน แต่ทั้งนี้ไม่เกินจำนวน ๑,๐๐๐ ไร่

กรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ขอใช้ประโยชน์ที่ดินเกินกว่าที่กำหนดไว้ ให้พิจารณาเหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาต ผลกระทบทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ในที่ดินของประชาชนในท้องถิ่น

๓. ให้ผู้ขออนุญาตจัดทำผัง หรือรูปแผนที่ที่กำหนดขอบเขตอย่างชัดเจน ว่าส่วนใดเป็นเขตสังฆาวาส เขตพุทธาวาส และเขตที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และระบุด้วยว่า ใช้ประโยชน์อย่างไร

๔. กรณีมีการปลูกป่า ต้องระบุว่าเป็นไม้ประเภทหวงห้ามตามกฎหมายป่าไม้ให้ชัดเจน

๕. กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาแล้วมีข้อสงสัยหรือมีประเด็นปัญหา หรือกรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่า วัดหรือสำนักสงฆ์ ละเว้นหรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามข้อตกลงในการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน หรือมีการกระทำใดที่อาจจะเป็นอุปสรรคหรือขัดขวางต่อการประกอบเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือกรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ขอใช้ประโยชน์ในที่ดินเกินกว่าที่กำหนด ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอมหาเถรสมาคมวินิจฉัย ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

(ตัวอย่าง)

บันทึกข้อตกลง การบริหารจัดการพื้นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
กรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ขออนุญาตใช้ที่ดิน เนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่

เขียนที่ .....

วันที่ .....

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้ จัดทำขึ้นระหว่างวัด/สำนักสงฆ์ .....
โดย ..... ตำแหน่ง .....
ซึ่งขออนุญาตใช้ที่ดิน ส.ป.ก. แปลงเลขที่ ..... กลุ่มที่/ระวาง ส.ป.ก. ที่ .....
จำนวนเนื้อที่ ..... ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ .....
ต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า "ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน" ฝ่ายที่หนึ่ง กับ

ผู้แทนชุมชน ..... โดย .....
ตำแหน่ง ..... ที่อยู่หมู่ที่ .....
ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า "ผู้แทนชุมชน" ฝ่ายที่สอง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือสำนักงานเทศบาล .....
ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับลักษณะกิจการ โดย .....
ตำแหน่ง ..... ที่อยู่ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า "ผู้แทนภาครัฐ" ฝ่ายที่สาม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... โดย .....
ตำแหน่ง ..... ตั้งอยู่หมู่ที่ .....
ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า "ผู้อนุญาตให้ใช้ที่ดิน" ฝ่ายที่สาม

วัตถุประสงค์

เพื่อร่วมกันบริหารจัดการพื้นที่สำหรับให้วัด/สำนักสงฆ์ ชุมชนและประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในพื้นที่อย่างสาธารณประโยชน์ โดยผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน ต้องยินยอมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว

ขอบเขตความร่วมมือ

ทุกฝ่ายมีความประสงค์ที่จะร่วมมือกันบูรณาการเพื่อการจัดการบริหารพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยมีข้อตกลงร่วมกัน ดังนี้

๑. ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน มีหน้าที่

๑.๑ ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน ยินยอมให้ประชาชนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่พุทธอุทยานหรือพื้นที่ตามแผนงานโครงการของวัด/สำนักสงฆ์ อันจะถือเป็นพื้นที่อย่างสาธารณประโยชน์ได้ โดยห้ามทำพื้นที่ดังกล่าวให้เป็นลักษณะปิด (บุคคลทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงได้) หากมีประตูเปิดปิดต้องเปิดเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเพื่อใช้ประโยชน์ได้ อาทิเช่น เก็บของป่า หรือใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ

๑.๒ ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน ยินยอมให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตได้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงเวลาพระอาทิตย์ตก หรือในเวลายามวิกาลได้ในกรณีมีเหตุจำเป็น และผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินต้องเป็นผู้นำตรวจ หากผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินไม่สามารถนำพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบด้วยตนเองได้ ต้องมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้ดำเนินการแทนโดยผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินหรือผู้รับมอบอำนาจจะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรแก่กรณี และให้ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้สั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

๑.๓ ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินต้องคอยสอดส่องตรวจตราระมัดระวังมิให้มีการบุกรุกพื้นที่ แผ้วถางป่าและทำความเสียหายต่อทรัพย์สินและที่ดินในเขตที่ได้รับอนุญาต

๑.๔ ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินจะไม่ดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการหรือกระทำโดยวิธีการใด ๆ ให้มีการตัดต้นไม้หรือใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินในเขตที่ดินที่ได้รับอนุญาตเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในรูปแบบธุรกิจ

๑.๕ ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินจะไม่ขยายพื้นที่เพื่อทำประโยชน์ของวัด/สำนักสงฆ์ เพิ่มเติมจากที่ได้รับอนุญาตไปแล้ว

๒. ผู้แทนชุมชน มีหน้าที่

๒.๑ ร่วมตรวจสอบว่ามีการกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ หากพบการกระทำที่ผิดกฎหมายให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมาย

๒.๒ ร่วมกับผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน ในการใช้พื้นที่และดูแลรักษาพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต

๓. ผู้แทนภาครัฐ มีหน้าที่

๓.๑ สนับสนุนการดำเนินการของผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน ในการใช้พื้นที่และดูแลรักษาพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต กรณีพบว่ามีการกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่ ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมาย พร้อมแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒ กรณีเกิดภัยพิบัติ เช่น ไฟป่า หรือเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ทางผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ให้ผู้แทนภาครัฐ ดำเนินการเข้าไปในพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น เพื่อให้ผ่านภัยพิบัตินั่น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

๔. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีหน้าที่

หากการบริหารจัดการพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยผู้ร่วมตกลงให้ความร่วมมือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามจนเกิดความเสียหายขึ้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสามารถแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการตามกฎหมายระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อยกเลิกการอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้

ลงชื่อ .....
( )
ผู้ขออนุญาตใช้ที่ดิน

ลงชื่อ .....
( )
ผู้แทนชุมชน

ลงชื่อ .....
( )
ผู้แทนภาครัฐ

ลงชื่อ .....
( )
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 1/2546
วันอังคารที่ 7 มกราคม 2546 เวลา 16.00 น.
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายธำมรงค์ ประกอบบุญ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
3. นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
4. นายวรารักษ์ ชั้นสามารถ	ที่ปรึกษากฎหมาย (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
5. นายสมรวย หะริณสุต	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
6. นายพูลประโยชน์ ชัยเกียรติ	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
7. นายสารกิจ ถวิลประวัติ	รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
8. นายวิฑูรย์ ชลายนนาวิน	ผู้อำนวยการส่วนปลูกป่าในที่ของรัฐ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ

ก็จะเหลือเนื้อที่เพียง 12 ไร่ ไม่เพียงพอที่หน่วยงานอื่นจะมาขอใช้ประโยชน์ จึงขอให้ทบทวนว่า การขอใช้ที่ดินกว่า 60 ไร่ เกินจำเป็นหรือไม่

มติคณะกรรมการ

1. เห็นชอบตามที่เสนอในข้อ 1

2. อนุมัติตามที่เสนอ ในข้อ 2 ส่วนจำนวนเนื้อที่ที่สำนักงานศาลปกครองขอใช้ประโยชน์นั้น เมื่อ ส.ป.ก.ไม่ประสงค์จะใช้ที่สาธารณประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไปแล้ว อำนาจการดูแลที่ดินก็เป็นของกรมที่ดิน ซึ่งเป็นเรื่องที่กรมที่ดินจะพิจารณาการใช้พื้นที่ที่สำนักงานศาลปกครองขอใช้นั้น เรื่องจึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการที่จะกำหนดแล้ว

เรื่องที่ 3.7 **ขอยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ครั้งที่ 1/2542 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 เรื่อง ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆในเขตปฏิรูปที่ดินจากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ 2**

เรื่องเดิม

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีการประชุม ครั้งที่ 1/2542 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 และมีมติอนุมัติ เรื่องขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินฯ ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. อนุมัติยกเลิกมติ คปก. ครั้งที่ 2/2539 วันที่ 18 มิถุนายน 2539 วาระที่ 4.9 เรื่องการขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงาน ข้อ 2

2. อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก.เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ดังนี้

2.1 ที่ดินที่ ส.ป.ก.จัดซื้อให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ ดังนี้

2.1.1 กรณีที่ดินที่ ส.ป.ก.จัดซื้อมีราคาต่ำกว่าราคาประเมินหรือเท่ากับราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดินให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.1.2 กรณีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมีราคาสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดินให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาที่ ส.ป.ก.จัดซื้อ

2.2 ในที่ดินของรัฐให้เรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.3 กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าทดแทนทรัพย์สินโดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก.เป็นกรรมการอยู่ด้วยให้เรียกเก็บค่าทดแทนทรัพย์สินตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ปตท. ฯลฯ

2.4 กรณีที่มีการเสนอขอใช้ที่ดินของรัฐเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่มีการคิดค่าตอบแทนหรือค่าบริการจากประชาชนและ ส.ป.ก.พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่เป็นการสมควรเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้โดยไม่ต้องเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ

<u>ประเด็นปัญหา</u>

เมื่อ ส.ป.ก. ได้ถือปฏิบัติตามแนวทางการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ตามมติ คปก. ข้างต้นแล้ว ปรากฏว่ามีหน่วยงานรัฐหลายแห่ง ได้ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อใช้ในกิจการสาธารณูปโภคในที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก. ได้มาโดยการจัดซื้อ เช่น กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมอนามัย และได้ขอยกเว้นค่าตอบแทนฯ เพราะเห็นว่ากิจการที่ขออนุญาตฯนั้น เป็นการดำเนินการเพื่อจัดหาปัจจัยจำเป็นขั้นพื้นฐาน และปัจจัยพื้นฐานในการเพิ่มประสิทธิภาพการประกอบเกษตรกรรมซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ โดยเฉพาะกิจการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536 ประกาศ ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2536 ซึ่งมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจในการอนุญาตแต่ไม่มีอำนาจในการยกเว้นค่าตอบแทนฯกรณีเป็นการอนุญาตฯ ให้ใช้ที่ดินเอกชนที่ ส.ป.ก.ได้มาโดยการจัดซื้อตามหลักการในมติ คปก. ดังกล่าว

<u>ความเห็นของ ส.ป.ก.</u>

ส.ป.ก. เห็นว่าภาระหน้าที่ของ ส.ป.ก. ตามนิยามของคำว่า "การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" ที่กำหนดไว้ใน มาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ นอกจากภาระหน้าที่ ในการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและการจัดที่อยู่อาศัยให้แก่

เกษตรกรแล้ว ส.ป.ก.ยังมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยให้ คปก.มีอำนาจ ตามมาตรา 19 (6) แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินฯ ในการพิจารณากำหนดแผนการส่งเสริมและบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดินรวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต และคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรมตลอดจนสวัสดิการการสาธารณูปโภค การศึกษา และการสาธารณสุขของเกษตรกร ดังนั้น หากการใด ส.ป.ก. มีหน้าที่ในการจัดหาหรือให้การสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีหน่วยงานของรัฐได้เข้าดำเนินการให้บริการแก่เกษตรกร ส.ป.ก. ก็ควรให้การส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานของรัฐนั้นโดยเฉพาะปัจจัยพื้นฐานด้านการเกษตร การอนามัย เช่น คลองส่งน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม และอนามัย เพราะถือได้ว่าส่วนราชการนั้นมีส่วนช่วยเหลือ ส.ป.ก.ในการแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณในการจัดหาปัจจัยพื้นฐานดังกล่าวให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ปัจจุบัน ส.ป.ก.ต้องรับภาระในการจัดหาและพัฒนาปัจจัยการผลิต และการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ในที่ดินของรัฐ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 50.69 ล้านไร่ และที่ดินเอกชน ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 4.8 แสนไร่ ดังนั้น หากส่วนราชการอื่นมีความพร้อมในการจัดหาปัจจัยพื้นฐานทางการผลิตพืชผลทางการเกษตร และแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. ควรจะให้การสนับสนุนโดยการยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนฯ ให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินฯ ได้มีโอกาสได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และยังเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณของ ส.ป.ก. ในการจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และยังสามารถให้การสนับสนุนงานบริการขั้นพื้นฐานของรัฐอีกด้วย

<u>ความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินฯ</u>

เห็นชอบในหลักการ และให้เพิ่มเติมข้อความในข้อ 2.3.1 จากเดิม "หน่วยงานที่ขอใช้ที่ดิน...." โดยเพิ่มเป็น "หน่วยงานของรัฐที่ขอใช้ที่ดิน..."และข้อ 2.3.3 เพิ่มข้อความตอนท้ายว่า "และผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม"

<u>คำขอ</u>

1. ขออนุมัติยกเลิกมติ คปก. ครั้งที่ 1/2542 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 วาระเพื่อพิจารณา เรื่องที่ 3.2 ขอทบทวนมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ข้อ 2

2. ขออนุมัติให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดินของ ส.ป.ก. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการพิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ดังนี้

2.1 ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามราคาประเมินของกรมที่ดิน หรือราคาที่ ส.ป.ก.ได้จ่ายชำระค่าที่ดินอันมีราคาสูงกว่าราคาประเมินของกรมที่ดินในปีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

2.2 การขอใช้ประโยชน์ในที่ดิน กรณีหน่วยงานที่ขอใช้ที่ดินกำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคาค่าทดแทนทรัพย์สิน โดยมีผู้แทนของ ส.ป.ก.เป็นกรรมการร่วมด้วย ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามที่คณะกรรมการของหน่วยงานนั้นกำหนด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ หรือกรณีไม่มีผู้แทนของ ส.ป.ก. เป็นกรรมการและคณะกรรมการได้กำหนดค่าตอบแทนฯไว้ไม่น้อยกว่า ข้อ 2.1

2.3 ให้ เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏทั้ง 3 กรณี ดังนี้

2.3.1 หน่วยงานของรัฐที่ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใดๆจากผู้ใช้บริการ

2.3.2 มีการแสดงเหตุผลที่ชัดเจนว่า การใช้ที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และต่อชุมชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นที่ที่เหมาะสมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

2.3.3 การใช้ประโยชน์ในพื้นที่มีการใช้สอยพื้นที่ตามขนาดเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น และกระทบต่อพื้นที่แปลงเกษตรกรรมน้อยที่สุด และผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

มติคณะกรรมการ	อนุมัติตามที่เสนอ
ระเบียบวาระที่ 4	เรื่องเพื่อทราบ
เรื่องที่ 4.1	แผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2545 – 2549)
เรื่องที่ 4.2	กองทัพบกขอใช้ที่ดินเพื่อจัดตั้งศูนย์การพัฒนาพื้นที่ชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี
มติคณะกรรมการ	รับทราบ

เรื่องที่ 4.3 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดิน จังหวัดนครราชสีมา

เรื่องเดิม ราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการของรัฐ จำนวน 3 โครงการ ได้แก่

1. การสร้างเขื่อนมูลบน และเขื่อนลำแชะ
2. การกำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน.
3. การยกเลิกโครงการ คจก.

สรุปผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนมูลบน และเขื่อนลำแชะ อำเภอครบุรี และอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

1.1 เขื่อนมูลบน มีราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนขอที่ดิน 2 กลุ่ม จากราษฎรรวม 5 กลุ่ม ในจำนวน 2 กลุ่ม ดังกล่าวมีราษฎร รวม 458 ราย ได้แก่

(1) กลุ่ม 4 มีผู้เดือดร้อนทั้งสิ้น 293 ราย ปัจจุบันราษฎรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่บ้านตลิ่งชัน ตำบลจระเข้หิน อำเภอครบุรี

(2) กลุ่ม 5 มีผู้ถือครองทั้งสิ้น 165 ราย ปัจจุบันราษฎรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่ตำบลท่าเยี่ยม อำเภอโชคชัย

1.2 เขื่อนลำแชะ มีผู้เดือดร้อนทั้งสิ้น 802 ราย ราษฎรกลุ่มนี้ได้รับความช่วยเหลือจากกรมชลประทานในทุกด้านแล้ว แต่เนื่องจากไม่มีที่ดินทำกิน ปัจจุบันราษฎรกลุ่มลำแชะ อาศัยอยู่ที่บ้านมาบกราด ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี

ในกลุ่ม 4 และกลุ่มลำแชะ ส.ป.ก. ได้มีหนังสือประสานงานไปยังกรมป่าไม้เพื่อพิจารณาพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ว่าจะสามารถพิกถอนออกจากเขตอุทยานฯ ได้หรือไม่ รวม 5 ครั้ง ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมป่าไม้

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เลิกประชุมเวลา 18.20 น.

(นายวรเวทย์ ธำรงธัญลักษณ์)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รักษาราชการแทนเลขาธิการ
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
นิติกร 8
รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองนิติการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสุภาพรรณ สิทธิเสรีชน)
นิติกร 8ว
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาวจินตนา ดิรกิจพงษ์พันธ์)
นิติกร 7ว
ผู้จดรายงานการประชุม

รายงาน คปก. 1.46

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 2/2547

วันศุกร์ที่ 9 กรกฎาคม 2547 เวลา 13.30 น.

ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายศิวะ ศิริเสาวลักษณ์	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
3. นายวรารักษ์ ชั้นสามารถ	ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
4. นายสัจจาวุธ นาคนิยม	นักวิชาการทรัพยากรธรณี 7ว (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
5. นายพูลประโยชน์ ชัยเกียรติ	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
6. นายสารกิจ ถวิลประวัติ	รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
7. นายสุทธิชัย วีระไพบูลย์	หัวหน้าฝ่ายควบคุมที่ดินป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
8. นายถาวร ทองย้อย	นิติกร 8ว (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
9. นางวรรณรัตน์ โททอง	ผู้อำนวยการกองแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
10. นายชุพหเทพ พงศ์สร้อยเพชร	รยก.รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
11. นายบุญส่ง พานิชการ	ผู้อำนวยการสำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ

เรื่องที่ 4.4 ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (3 เรื่อง)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า มีการยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการ ดังนี้

1. บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย) ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างชุมสายโทรศัพท์หนองคอกจังหวัดฉะเชิงเทรา เนื้อที่ประมาณ 0-1-50 ไร่ และเสารับ-ส่ง สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ จังหวัดลพบุรี เนื้อที่ประมาณ 0-1-54 ไร่ โดยขอเสียค่าตอบแทน ตามราคาประเมินกรมที่ดิน

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ (อบจ.สุรินทร์) ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างตลาดกลางแลกเปลี่ยนสินค้า และสถานีขนส่ง จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ประมาณ 20-3-25 ไร่ โดยขอยกเว้นค่าตอบแทน

3. มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างสถานฝึกอบรม เรือนเกษตรกร แปลงฝึกเกษตรไร้สารพิษและสาธารณูปโภคต่างๆ จังหวัดกาญจนบุรี เนื้อที่ประมาณ 215-3-03 ไร่ โดยขอยกเว้นค่าตอบแทน เนื่องจากเป็นการดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อเท็จจริง

1. ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536 ข้อ 17 กำหนดว่า กรณีที่เป็นการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึงข้อ 16 หรือการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการในการพิจารณาอนุญาตตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

2. ในส่วนของการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น มีมติคณะกรรมการในการประชุม ครั้งที่ 1/2546 วันที่ 7 มกราคม 2546 อนุมัติหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก.มีอำนาจเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดิน หรือยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนกรณีหน่วยงานของรัฐขอใช้ไม่เรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายใดๆจากผู้ใช้บริการหรือการใช้ที่ดินนั้นจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและชุมชนในท้องถิ่น

3. ส.ป.ก. พิจารณาเห็นว่าคำขอทั้ง 3 ราย เป็นการขอใช้ที่ดินกิจการอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ ซึ่งเป็นอำนาจของคณะกรรมการ และได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการได้แต่งตั้ง เพื่อกลั่นกรองเรื่องดังกล่าวก่อนเสนอคณะกรรมการพิจารณาแล้ว ในการประชุมครั้งที่ 2/2547 วันที่ 27 เมษายน 2547

ประเด็นที่เสนอให้พิจารณา

1. เห็นสมควรพิจารณาอนุญาตตามคำขอทั้ง 3 ราย ตามจำนวนเนื้อที่ที่ขออนุญาต โดยเรียกเก็บค่าตอบแทนเฉพาะรายบริษัท ทศทฯ และโดยมีเงื่อนไขในรายอบจ.สุรินทร์ ว่าในการเรียกเก็บค่าเช่าจะต้องมีอัตราคงที่เท่าเดิม คือ 3 บาทต่อหน่วย หากมีการเรียกเก็บค่าเช่าเพิ่มจากอัตรานี้จะต้องนำเรื่องให้ ส.ป.ก.พิจารณาก่อน

2. ขออนุมัติในหลักการกรณีบริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) และบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการโทรศัพท์และกิจการสื่อสารโทรคมนาคม การไปรษณีย์ ดังนี้

2.1 ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้ในเนื้อที่ตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การนั้น โดยไม่เกินแห่งละ 5 ไร่ และให้เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตามราคาประเมินของกรมที่ดิน ตามมติคณะกรรมการครั้งที่ 1/2546 วันที่ 7 มกราคม 2546

2.2 ให้ถือว่าการขออนุญาตให้ใช้ที่ดินตามกิจการดังกล่าวที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีความเห็นไปแล้วว่าควรอนุญาตหรือเห็นชอบให้ใช้ที่ดินได้และอยู่ระหว่างดำเนินการนำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้อยู่ในอำนาจการพิจารณาของเลขาธิการ ส.ป.ก. แทนคณะกรรมการ

3. ขอความเห็นชอบเพิ่มเติมมติคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2546 วันที่ 7 มกราคม 2546 ข้อ 2.3.1 เป็นความว่า "ถ้าเป็นกรณีหน่วยงานของรัฐ <u>หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคไม่เรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ใช้บริการ</u> ให้เลขาธิการมีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการขอใช้ที่ดิน"

ประเด็นอภิปราย

ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ให้ข้อสังเกตว่า บริษัท ทศทฯ หรือ กสทฯ มิใช่หน่วยงานของรัฐ ในอนาคตจะกลายเป็นบริษัทมหาชน แต่เนื่องจากเป็นกิจการสาธารณูปโภค น่าจะมีการกำหนดเพิ่มเติมไว้ในระเบียบคณะกรรมการด้วย

ประธาน เห็นว่า หากจะมอบให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณา ส.ป.ก.ควรคำนึงถึงสถานภาพของหน่วยงาน และประเภทกิจการเป็นหลักด้วย และสมควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบให้สอดคล้องกัน

ผู้แทนกรมธนารักษ์ ให้ข้อสังเกตว่า

1. การเก็บค่าตอบแทนบริษัท ทศทฯ สมควรที่ ส.ป.ก.จะเก็บค่าตอบแทนตามราคาที่ดินเอกชน มากกว่าตามราคาประเมินกรมที่ดิน และให้เก็บเป็นรายปี มิใช่เก็บครั้งเดียว ซึ่งของกรมธนารักษ์ จะทำเป็นสัญญาเช่า เก็บเป็นรายเดือนทุกๆ เดือน

2. กรณีของ อบจ.สุรินทร์ น่าจะเรียกเก็บค่าตอบแทนได้ เพราะดูจากอัตราที่ อบจ.สุรินทร์ เรียกเก็บจากผู้ประกอบการหน่วยละ 3 บาทต่อวัน ก็สามารถจ่ายแก่ ส.ป.ก. ได้

ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก. ชี้แจงว่า การคิดค่าตอบแทน เป็นไปตามมติคณะกรรมการครั้งที่ 1/2546 เนื่องจากเห็นว่า เป็นสาธารณประโยชน์ อีกประการหนึ่ง ได้มีการอนุญาตลักษณะเช่นนี้ในหลายพื้นที่แล้ว ส่วนของ อบจ.สุรินทร์ เห็นว่า ที่ดินดังกล่าวไม่ใช่แปลงว่าง มีการดำเนินการของ อบจ.อยู่เดิมแล้ว ส.ป.ก.เพียงแต่เข้าไปดำเนินการจัดให้ถูกต้องตามกฎหมาย การเรียกเก็บค่าตอบแทนจะไม่เป็นที่ยอมรับ แต่ถ้าเป็นแปลงว่าง ก็จะรับไปพิจารณาตามความเห็นของกรรมการ

มติคณะกรรมการ

1. อนุญาตให้ใช้ที่ดินตามคำขอทั้ง 3 เรื่อง

2. อนุมัติหลักการ ตามที่เสนอในข้อ 2 และข้อ 3

3. ให้รับข้อสังเกตของคณะกรรมการในเรื่องการเก็บค่าตอบแทน และการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสาธารณูปโภค ไปพิจารณาด้วย

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้พิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และรายงานคณะกรรมการ ทราบ

ผลการดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2546 – พฤษภาคม 2547 มีการโอนสิทธิและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ในจังหวัดกระบี่ 32 ราย 37 แปลง จังหวัดพัทลุง 13 ราย 17 แปลง จังหวัดสงขลา 44 ราย 59 แปลง จังหวัดนราธิวาส 6 ราย 7 แปลง จังหวัดตรัง 21 ราย 27 แปลง จังหวัดอุตรดิตถ์ 8 ราย 12 แปลง จังหวัดพิษณุโลก 3 ราย 3 แปลง และจังหวัดชัยภูมิ 348 ราย 367 แปลง รวม 8 จังหวัด รวม 475 ราย 529 แปลง เนื้อที่ 8,695-0-90 ไร่

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 6 **เรื่องอื่นๆ**

ไม่มี

เลิกประชุมเวลา **12.30 น.**

(นายอดิศักดิ์ ศรีสรรพกิจ)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)
ผู้อำนวยการกองนิติการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางพัชรัตน์ มณีวงศ์)
นิติกร 8ว
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางขนบศรี สรรค์คุณากร)
นิติกร 8ว
ผู้จดรายงานการประชุม

รายงานการประชุม

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. นายวิวัฒน์	ศัลยกำธร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวจริยา	สุทธิไชยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายสมบูรณ์	ยินดียั่งยืน	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๔. นายชรัส	บุญณสะ	ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๕. นางดาเรศร์	กิตติโยภาส	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๖. นางสาวลดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๗. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายสิทธิวัตร	แสงสิริไพบูลย์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๑๐. นางสาวนฤมล	ขมแสง	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๑. นางประนาถ	พิพิธกุล	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๒. นางสุชาดา	โพธิ์เจริญ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๓. นายณรงค์พล	พัฒนศรี	ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๑๔. นายมนูญ	ตันติกุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ

๑๕. นายวิวัฒน์	ไชยชะอุ่ม	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
๑๖. นายเฉลิมพล	เพ็ญสูตร	ผู้อำนวยการกองการจัดทำงบประมาณด้านเศรษฐกิจ ๒ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๑๗. นายวรัชญ์	เพชรร่วง	ผู้อำนวยการกองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๑๘. นายทวีชัย	ลิยี่เก	ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
๑๙. นายนพกรณ์	เวทการ	ผู้อำนวยการกองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)	กรรมการ
๒๐. นายมรกต	วิเลิศปรีชาตระกูล	หัวหน้ากลุ่มงานนิติการ (แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน)	กรรมการ
๒๑. นายสงวน	มณีรัตนาศักดิ์	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการรังวัดและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๒๒. นายวุฒิชัย	ยามโคกสูง	หัวหน้ากลุ่มงานแผนและพัฒนาระบบการปกครองท้องที่ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
๒๓. นายภูมิ	เกลียวศิริกุล	รองผู้อำนวยการฝ่ายสินเชื่อเกษตรกร (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
๒๔. นายพงศ์วรุตม์	แสงสุรินทร์	นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ (แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)	กรรมการ
๒๕. นายวสันต์	ยิ่งงามแก้ว	เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
๒๖. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๗. นายศิริชัย	ออสุวรรณ	ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๘. นายประพันธ์	เทียนวิหาร	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๙. นางเบญจวรรณ	นิชจำนงค์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๐. นายประวิท	ตันเสียง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๑. นายเผด็จ	ดิฐษดี	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๒. นายไพรัช	เจ้ยชุม	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๓๓. นายสุวิทย์	เสือเล็ก	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ

๓๔. นายสุรจิตต์	อินทรชิต	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการและเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ติดราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายธีระ	วงษ์เจริญ	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นางกุลรัศมิ์	อนันต์พงษ์สุข	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. พลเอก ธนศักดิ์	เก่งถนอมม้า	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นางเอื้อมพร	ลอยประดิษฐ์	คณะทำงานรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นาวาโท ศรัณย์	รัตนภาณุ	ผู้ติดตามรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. นางสมพร	ทองทั่ว	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๗. พันจ่าเอก ประเสริฐ	มาลัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
๘. นายนิพนธ์	ชนมนัส	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
๙. นางดารณี	ชนะชนม์	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน ส.ป.ก.
๑๐ นางเยาวนิจ	เพ็ชรน้ำเขียว	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
๑๑. นายปราโมทย์	ยอดแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๒. นางสาวจิราทิตย์	โรจน์อุ่นวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
๑๓. นายภาชน์	จารุภุมมิก	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี ส.ป.ก.
๑๔. นางสาวเมตตา	คุโณปถัมภ์	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๑๕. นางศุลีพร	เวชวิฐาน	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง ส.ป.ก.
๑๖. นางสาวจุฑาสินี	ขำวิไล	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการธุรกิจการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. (แทนผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.)
๑๗. นายประกอบ	ยิ่งชล	ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๘. นางอาทิตยา	พองพรหม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๑๙. นางสาวอาภาพรรณ	พัฒนพันธุ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๒๐. นายประเสริฐ	กาญจนเกียรติกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ส.ป.ก.
๒๑. นางสาวอุษานันท์	คล้ายชัง	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
๒๒. นางสาวเสาวคนธ์	เลาวะยานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย (แทนผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส.ป.ก.)

๒๓. นายธนพล	จิตตะ	ผู้อำนวยการกลุ่มภาพถ่ายทางอากาศ (แทนผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก.)
๒๔. นางสาวพิมพ์พรรณ	อนันตเสรี	ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินและผลประโยชน์กองทุน ส.ป.ก.
๒๕. นายกิตติพันธ์	จันทาศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาพื้นที่พิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร
๒๖. นางสาวณัฐมน	จินตรักษ์	นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ สำนักงบประมาณ
๒๗. นายทรงวุฒิ	อาทิตย์ทอง	วิศวกรเหมืองแร่ชำนาญการพิเศษ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
๒๘. นายวินัย	เลี้ยงพรม	หัวหน้าประสานงานสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
๒๙. รศ.ดร.พัชรียา	บุญกอแก้ว	รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓๐. นางอำนวยพร	ประทุมโพธิ์	หัวหน้าสถานีวิจัยลพบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓๑. นายอรรณพ	จันทอุปรี	นายช่างเทคนิค สถานีวิจัยลพบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓๒. ผศ.ดร.วีรชัย	อาจหาญ	ผู้อำนวยการเทคโนธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
๓๓. นางสาวทิพย์สุภินทร์	หินซุย	หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
๓๔. นายจิรัสย์	จิรพันธุ์วานิช	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน ส.ป.ก.
๓๕. นายอัครเดช	ร่มโพธิ์เย็น	ผู้อำนวยการกลุ่มอุทธรณ์ ส.ป.ก.
๓๖. นางวิไลกัลยา	สาริพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน ส.ป.ก.
๓๗. นางสาวยุวดี	แก้วผ่องศรี	ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจและประสานราชการ ส.ป.ก.
๓๘. นางสาววิไลวรรณ	เกตุแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
๓๙. นางสุขสม	เกิดมงคล	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.ลพบุรี (รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดลพบุรี)
๔๐. นางสาวภัทรวดี	สุขเสวตร	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.ลพบุรี
๔๑. นายกมล	สว่างศรี	นายช่างสำรวจอาวุโส ส.ป.ก.ลพบุรี
๔๒. นายธเนตร	พารา	นิติกรชำนาญการพิเศษ ส.ป.ก.ฉะเชิงเทรา
๔๓. นางสาวแกมแก้ว	คงเชื้อนาค	นักวิชาการปกครองชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๔๔. นายกุลพล	รัตนโสภณ	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔๕. นายจิรเดช	สมจิต	นักวิเคราะห์สินเชื่อ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๔๖. นายขวพล	พูลจันทร์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรมชลประทาน
๔๗. นายชัยยุทธ	คงสุวรรณ	นิติกร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
๔๘. นางสาวสุกัญญา	จุลสุข	นิติการชำนาญการ ส.ป.ก.ลพบุรี
๔๙. นายเพิ่มศักดิ์	วรรณบวร	นิติกรชำนาญการ ส.ป.ก.ตรัง
๕๐. นายชัยณรงค์	เช่งซ้าย	นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.สงขลา

๕๑. นายกวี	อุ้งเภา	นิติกรปฏิบัติการ ส.ป.ก.นครราชสีมา
๕๒. นายคมกฤษ	แป้นโพธิ์กลาง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๓. นายสุวิทย์	ลักษณะวารี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๔. นายสุพัฒ	มูลพฤกษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๕. นางสาวอมรรัตน์	ชมเชย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๖. นางสาวนันท์นภัส	นิธิเมธีรนนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๗. นางสาวอุบลวรรณ	พุฒนาค	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๘. นางสาวเมธาภรณ์	ถวายทรัพย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๕๙. นางสาวจิรัฐญา	บุณยรัตพันธุ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๐. นางสาวทิพย์วิมล	หงษ์คำ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๑. นายบุญญฤทธิ์	วิสารทะ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๒. นายสุริยะ	ลิภตะไชยโย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๓. นายอลงกรณ์	ซอนจำปา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๔. นางสาวรัตนา	ไทยสมัคร	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๕. นายสุขุม	หวังพระธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๖. นายปรเดช	พุธจันทร์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๗. นางสาวกัญญาพัชร	ศรีฤทธิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๘. นางสุดาวรรณ	แสงมณี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๖๙. นายสมบัติ	เทียวประสงค์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๐. นางสาวพิมพ์นิภา	ตั้นติ๊บ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๑. นางสาวผกาวรรณ	วันติ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๒. นายวาทิต	สอิ้งทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๓. นางสาวณัฐพร	สิงหเมธี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๔. นายสราวุธ	บรรหนองทุ่ม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๕. นางสาวรุ้งตะวัน	มงคล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๖. นางณิชชารีย์	เพิ่มพิพัฒน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
๗๗. นางสาวสไบแพร	จิตตรานนท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้อนุญาตอาจเกิดปัญหาเรื่องคุณสมบัติของผู้รับสิทธิและมีการกล่าวอ้างสิทธิทั้งที่ไม่ใช่ทายาทตัวจริงเพื่อรับสิทธิแทน ซึ่งในอดีตมีการปฏิบัติที่ไม่ชอบจนเป็นเรื่องที่ ปปช. ตรวจสอบอยู่

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวจริยา สุทธิไชยา) ได้กล่าวว่า การให้อำนาจเต็มกับปฏิรูปที่ดินจังหวัดในการพิจารณาอาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ อำนาจควรจะอยู่ในรูปของคณะกรรมการ โดยให้คงอำนาจไว้กับคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะเหมาะสมกว่า

มติคณะกรรมการ ไม่อนุมัติหลักเกณฑ์การให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้คงหลักเกณฑ์เดิมที่ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการโอนสิทธิและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรื่องที่ ๔.๒ ขออนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคหรือกิจการอื่นๆ เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ฯลฯ

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของ คปจ. มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕ การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๖ การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้

(๑) โรงเรียนระดับอนุบาล เนื้อที่ไม่เกิน ๑๒ ไร่

(๒) โรงเรียนระดับประถมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน ๒๕ ไร่

(๓) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน ๕๐ ไร่

กรณีขอใช้ที่ดินสำหรับโรงเรียนที่มีการสอนหลายระดับ ให้ใช้เนื้อที่สำหรับโรงเรียนในระดับที่สูงกว่า

สถานที่ตั้งจะต้องอยู่ไม่ห่างจากชุมนุมชนมากเกินไปและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม

ข้อ ๗ การใช้ที่ดินเพื่อการอนามัย และสาธารณสุขให้ใช้ได้ดังต่อไปนี้

(๑) สถานบริการสาธารณสุขชุมชน เนื้อที่ไม่เกิน ๓ ไร่

(๒) สถานีอนามัย เนื้อที่ไม่เกิน ๑๐ ไร่

(๓) โรงพยาบาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒๐ ไร่

ข้อ ๘ การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ สำหรับจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น

ข้อ ๙ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ ๑๐ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างถนน ทางลำเลียง ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ ๑๑ การใช้ที่ดินเพื่อการก่อสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อประกอบการเกษตรกรรม เช่น ขุดคู คลอง สระน้ำ ฝาย อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

ข้อ ๑๒ การใช้ที่ดินเพื่อการสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๕ ไร่

ข้อ ๑๓ การใช้ที่ดินเพื่อการส่งเสริมเกษตรกรรม ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๑๔ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างที่ทำการสหกรณ์หรือสิ่งก่อสร้างอื่นเพื่อประโยชน์ของสหกรณ์ เช่น ยุ้งฉาง โกดัง หรือไซโล เพื่อเก็บรักษาผลผลิตให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๑๕ การใช้ที่ดินเพื่อสร้างสถานที่จัดเป็นนันทนาการ ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ตามที่พิจารณาเห็นสมควร

ข้อ ๑๖ การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างศาลาประจำหมู่บ้าน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หรือห้องสมุด ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่รวมกันไม่เกิน ๑ ไร่

ข้อ ๑๗ การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เสนอ คปก. พิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ แต่หากการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ หรือการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ จะต้องนำเสนอเรื่องให้ คปก. พิจารณาอนุญาต

ข้อเท็จจริง

๑. ในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๗ ที่ประชุมมีมติอนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. แล้วรายงาน คปก. ทราบ

๒. คำสั่ง คปก. ที่ ๓/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เนื่องจากมีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการและการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งงานภายในของ ส.ป.ก. จึงมีคำสั่งนี้ขึ้นเพื่อปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ แต่อำนาจหน้าที่ยังคงเดิม

๓. ในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๓/๒๕๕๕ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และชื่อ

ของคณะอนุกรรมการเพื่อให้สามารถดำเนินงานตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้เปลี่ยนชื่อคณะอนุกรรมการ เป็น "คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน" ซึ่งต่อมาได้มีคำสั่ง คปก. ที่ ๕/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรียบร้อยแล้ว โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) พิจารณา กำหนด ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสนอ คปก. พิจารณา

๒) พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนเงื่อนไขต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อกิจการด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และโครงการของรัฐ ภายใต้คำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เสนอ คปก. พิจารณา

๓) พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูล พิจารณารายละเอียด หรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ที่ดินนอกเหนือจากกิจการเพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการอนุญาตและการให้ความยินยอมหรืออนุญาตตามที่กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกำหนด หรือตามที่ คปก. กำหนด

๔) เสนอความเห็นและผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตหรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ และกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องต่อ คปก.

๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุญาต หรือพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามที่ คปก. มอบหมาย

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เนื่องจาก คำสั่ง คปก. ที่ ๕/๒๕๖๑ สั่ง ณ วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่องแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นการยกเลิกคำสั่ง คปก. ที่ ๓/๒๕๕๕ โดยให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการฯ ชุดเดิม และได้เพิ่มอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรอง วินิจฉัย ให้ข้อมูลให้รายละเอียด และเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขอความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๓๑/๒๕๖๐ แต่มิได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินกรณีที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตตามระเบียบฯ มีความรวดเร็ว ลดขั้นตอน กระจายการตัดสินใจ และอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานและประชาชน ผู้ยื่นคำขอใช้ที่ดินจาก ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณา

การให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พิจารณาอนุญาตในส่วนที่เกินอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๖ ถึงข้อ ๑๖ แล้วรายงานให้ คปก. ทราบต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขออนุญาตใช้ที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณาการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ กรณีผู้ขออนุญาตใช้ที่ดินขนาดเนื้อที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๖ แล้วรายงานให้ คปก. ทราบต่อไป

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ประเด็นนี้ให้คงอำนาจเดิมไว้ที่ คปก. เนื่องจากเป็นการอนุญาตให้ใช้ที่ดินประเภทกรณีพิเศษจะต้องมีการพิจารณาให้รอบคอบ คณะอนุกรรมการทำหน้าที่ในการกลั่นกรองเบื้องต้น ซึ่งที่ผ่านมาอนุกรรมการเห็นชอบแต่ฝ่ายเลขานุการฯ ไม่เห็นชอบ จึงมีการตั้งคณะทำงานเพื่อลงพื้นที่ตรวจสอบเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการใช้อำนาจชอบด้วยกฎหมาย จึงเห็นควรให้การพิจารณาอนุญาตในเรื่องดังกล่าวนี้ยังคงเป็นอำนาจของ คปก. เหมือนเดิม

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่าเห็นด้วยที่ไม่ควรมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการฯ เนื่องจาก ถ้าหากมีการมอบอำนาจไปแล้วไม่สามารถกำหนดขอบเขตอำนาจได้ว่ามากน้อยแค่ไหน อาจจะกว้างเกินไป จึงเห็นควรให้คงอำนาจการพิจารณาอนุญาตในประเด็นดังกล่าวนี้ไว้ที่ คปก. เหมือนเดิม

มติคณะกรรมการ ไม่อนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการให้ความยินยอมหรืออนุญาตการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พิจารณาอนุญาตใช้ที่ดินในกรณีที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. โดยให้คงเป็นอำนาจของ คปก. ในการพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินกรณีขนาดเนื้อที่เกินกว่าที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก.

เรื่องที่ ๔.๓ การขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒ เรื่อง

เรื่องที่	หน่วยงานที่ขอใช้ที่ดิน	กิจการที่ขอใช้ที่ดิน	จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)
๔.๓.๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	สร้างสถานีวิจัยลพบุรี สังกัดศูนย์วิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร คณะเกษตร	ลพบุรี	๓๕๗-๑-๙๖
๔.๓.๒	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	สร้างสถานีวิจัยและพัฒนาเกษตรกรและศูนย์พัฒนาอาชีพและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	นครราชสีมา	๓๔๙-๑-๑๙

ให้สอดคล้องกับภูมิศาสตร์และสภาพสังคมและตั้งชื่อให้เหมาะสมกับแต่ละภูมิภาคเท่านั้น เช่น ภาคอีสานเรียกว่า โคกนาทาม ภาคเหนือเรียกว่า โคกหนองนา เป็นต้น โดยการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการนำหลักคิด ทฤษฎี มาประยุกต์ใช้กับพื้นที่ต่างๆ อย่างเหมาะสม เช่น การกักเก็บน้ำฝนที่พระองค์ท่านได้ศึกษาและคำนวณไว้ว่า ค่าเฉลี่ยของประเทศจะมีฝนตก ๖๕ วัน แดดเผา ๓๐ วัน ซึ่งจะต่างจากค่าเฉลี่ยฝนของภาคใต้จะเป็นฝน ๘ แดด ๔ เพราะฉะนั้นจะต้องประยุกต์องค์ความรู้เพื่อใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ อย่างปริมาณฝน ๑,๕๐๐ มิลลิเมตร เท่ากับ ๑ ปี จะมีฝนตกประมาณ ๒,๖๖๐ คิว/ไร่ ซึ่งการคำนวณดังกล่าวนี้ต่างหมู่บ้าน ต่างตำบล ต่างอำเภอ จะคำนวณและได้ค่าที่ไม่เหมือนกัน เพราะปริมาณฝนแตกต่างกัน เป็นต้น โครงการดังกล่าวนี้จึงเป็นการศึกษาพื้นที่ในลุ่มแม่น้ำต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้สภาพพื้นที่และองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม ซึ่งเมื่อคนในพื้นที่เข้าใจพื้นที่และองค์ประกอบต่างๆ อันเป็นการระเบิดจากข้างในตามแนวคิดของพระองค์ท่าน การดำเนินการทุกอย่างจะสามารถทำได้โดยง่าย ดังนั้น ไม่อยากให้ยึดติดกับคำว่าทฤษฎีใหม่ หรือ โคกหนองนา แต่โครงการนี้เป็นการศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ให้เหมาะสมกับภูมิศาสตร์ และสภาพสังคมของแต่ละภูมิภาค ซึ่งในขณะนี้ถือเป็นนโยบายที่สำคัญ และผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้ดำเนินการศึกษาในนามของคณะอนุกรรมการพัฒนาการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ในอนาคตระบบที่จะสามารถทำให้เกษตรกรอยู่รอดได้ คือ เกษตรผสมผสาน

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๔.๓๐ น.

(นายสุรจิตต์ อินทรชิต)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นางดารณี ชนะชนม์)
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายสุขุม หวังพระธรรม)
นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ
ผู้จดรายงานการประชุม

(นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
ผู้จดรายงานการประชุม

ส.ป.ก. 4 - 29 ก.

คำขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า ..... โดย .....

ผู้รับมอบอำนาจตามหนังสือ / คำสั่ง / มติฯ ..... ลงวันที่ .....

อายุ ..... ปี ตำแหน่ง ..... บ้านเลขที่ .....หมู่ที่...

ตรอก / ซอย ..... ถนน ..... ตำบล .....

อำเภอ ..... จังหวัด ..... ขอยื่นคำขอต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน

จังหวัด ..... ดังข้อความต่อไปนี้

1.ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อ .....

.....

ในเขตปฏิรูปที่ดิน ..... ระวาง ส.ป.ก. / กลุ่มที่ .....

แปลงเลขที่ ..... หรือตามโฉนด /น.ส.3 ก / น.ส. 3 เลขที่ .....ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ .....

ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด.....

โดยขอใช้ที่ดินเนื้อที่ประมาณ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา มีอาณาเขตโดยสังเขปดังนี้

ทิศเหนือ จด .....

ทิศใต้ จด .....

ทิศตะวันออก จด .....

ทิศตะวันตก จด .....

ข้อ 2. เหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้ที่ดิน .....

.....

.....

ข้อ 3. เมื่อข้าพเจ้าได้รับหนังสืออนุญาตแล้ว ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต , บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินและตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการนั้น ให้ถูกต้องทุกประการ .

ลงชื่อ ..... ผู้ยื่นคำขอ

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

บันทึกการตรวจสอบสภาพที่ดิน (สำหรับเจ้าหน้าที่)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

วันที่ .....เดือน .....พ.ศ. .....

ส.ป.ก. 4 - 30 ก.

บันทึกรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขการได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดิน

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ตามคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุญาตให้ .....
ใช้ที่ดินเพื่อ ..... ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน.....
ระวาง ส.ป.ก. / กลุ่มที่ ..... แปลงเลขที่ .....หรือ ตามโฉนด / น.ส.3 ก / น.ส.3 เลขที่
..... ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล / แขวง .....อำเภอ / เขต .....
จังหวัด ..... จำนวนเนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวาหรือ
รัศมีระยะทางกว้าง ..... ยาว ..... เริ่มจาก
..... ถึง ..... เป็นเวลา ..... ปี / เดือน
โดยมีเงื่อนไขให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติดังนี้

1. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินการที่ได้รับอนุญาตภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ลงนามหนังสืออนุญาต เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าทดแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าทดแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าใช้ประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายระยะเวลาการชำระเงินค่าทดแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

กรณีการขอขยายหรือย่นระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์หรือผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลา ดังกล่าว

ทั้งนี้ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

2. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน ขอบเขต วัตถุประสงค์ และขนาดที่ดินตามแผนผังแสดงบริเวณสิ่งก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

3. ผู้รับอนุญาตต้องทำหลักหรือเครื่องหมาย แสดงแนวเขตที่ดินที่ได้รับอนุญาต และบำรุงรักษาแนวเขตที่ดินเหล่านั้นด้วย

4. ผู้รับอนุญาตจะไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินให้ผิดไปจากสภาพเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ

5. ผู้รับอนุญาตจะนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนมิได้

6. เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ลงในที่ดินที่ได้รับอนุญาตหรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้าง ในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนนั้นมาให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใดๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตด้วย

/ 7. ผู้รับ ....

7. ผู้รับอนุญาตต้องดูแลบำรุงรักษากิจการ สิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม อันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน

8. กรณีหนังสืออนุญาตฉบับนี้มิได้กำหนดเวลาการอนุญาตไว้ ให้ถือว่าอนุญาตตลอดไปจนกว่าจะหมดความจำเป็น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่มีกำหนดไว้ตามเงื่อนไขอื่น

9. หากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้รับอนุญาตต้องส่งคืนที่ดินบริเวณนั้น พร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง(ถ้าหากมี)และปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพเดิมภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดเว้นแต่จะให้ส่งคืนสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

10. ผู้รับอนุญาตยินยอมชำระเงินค่าทดแทนที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่ ส.ป.ก. กำหนด

11. ผู้รับอนุญาตต้องยินยอมและให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทุกครั้งในการเข้าไปตรวจสภาพพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง และกิจการที่ได้รับอนุญาต

12. หากมีความเสียหายอันใดเกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากสภาพการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต ผู้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

13. ถ้าหากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อใดข้อหนึ่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้โดยผู้รับอนุญาต จะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ไม่ได้

14. ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จะพึงชำระให้ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ชำระ

อนึ่ง กรณีผู้รับอนุญาตหมดความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินดังกล่าว หรือถูกเพิกถอนการอนุญาตหรือระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไปได้ ภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด หากเพิกเฉยเสีย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะดำเนินการเอง โดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เว้นแต่ ส.ป.ก. ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นต่อไป

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความดังกล่าวข้างต้น และเข้าใจโดยตลอดแล้ว ขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต้นทุกประการ

(ลงชื่อ) .....ผู้รับอนุญาต

(.....)

ตำแหน่ง .....

ส.ป.ก. ๔-๓๑ ก.



หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ ..... / .....

ที่ดินตั้งอยู่

หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....

จังหวัด ..... ในเขตปฏิรูปที่ดิน .....

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๙ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อนุญาตให้..... โดย .....

ตำแหน่ง .....

อายุ ..... ปี สัญชาติ ..... บ้านเลขที่ ..... ถนน .....

ตำบล /แขวง .....อำเภอ / เขต ..... จังหวัด.....

เป็นผู้แทนตามหนังสือมอบอำนาจ .....

ใช้ที่ดินเพื่อ .....

ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวนเนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา หรือ

รัศมีระยะทางกว้าง ..... ยาว .....

เริ่มจาก .... ถึง .....

ในตำแหน่งที่ดินแปลงเลขที่ ..... ระวาง ส.ป.ก.ที่หรือกลุ่มที่ .....

หนังสือสำคัญ ..... เลขที่ ..... เป็นเวลา ..... ปี / เดือน

ตามรูปแผนที่แนบท้าย ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของหนังสืออนุญาตด้วย

ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังนี้

๑. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่ลงนามในหนังสืออนุญาต เว้นแต่ผู้รับอนุญาตที่ต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินจะต้องชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนเข้าทำประโยชน์ หากมีเหตุขัดข้องต้องแจ้งเหตุดังกล่าวแก่ผู้อนุญาตเพื่อขยายเวลาการชำระเงินค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว

กรณีการขอขยายหรือย่นระยะเวลาการเข้าใช้ประโยชน์ ผู้รับอนุญาตต้องแจ้งผู้อนุญาตก่อนสิ้นระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาตจะต้องได้รับอนุญาตให้ขยายหรือย่นระยะเวลาเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้อนุญาต

๒. ผู้รับอนุญาตต้องดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตภายในขอบเขต วัตถุประสงค์และขนาดที่ดินตามแผนผังแสดงบริเวณสิ่งก่อสร้างที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

๓. ผู้รับอนุญาตต้องทำหลักหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตที่ดิน ที่ได้รับอนุญาต และบำรุงรักษาแนวเขตที่ดินเหล่านั้นด้วย

๔. ผู้รับอนุญาตจะไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินให้ผิดไปจากสภาพเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ

๕. ผู้รับอนุญาตจะนำที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนมิได้

๖. เมื่อผู้รับอนุญาตจะก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างใดๆ ลงในที่ดินที่ได้รับอนุญาต หรือต่อเติมดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างในที่ดินที่ได้รับอนุญาต จะต้องส่งแบบแปลนสิ่งปลูกสร้างนั้นมาให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณาอนุญาต และหากมีการต่อเติมหรือดัดแปลงสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ผิดไปจากเดิมก็ต้องส่งแบบแปลนนั้นให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตด้วย

๗. ผู้รับอนุญาตต้องดูแลบำรุงรักษากิจการ และสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในสภาพดีและปลอดภัยอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม อันจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินในเขตปฏิรูปที่ดิน

๘. กรณีหนังสืออนุญาตฉบับนี้มิได้กำหนดเวลาการอนุญาตไว้ ให้ถือว่าอนุญาตตลอดไปจนกว่าหมดความจำเป็น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่มีกำหนดไว้ตามเงื่อนไขอื่น

๙. หากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้รับอนุญาตต้องส่งคืนที่ดินบริเวณนั้น พร้อมทั้งรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง (ถ้าหากมี) และปรับปรุงที่ดินให้คงสภาพเดิมภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด เว้นแต่จะให้ส่งคืนสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๑๐. ผู้รับอนุญาตยินยอมชำระเงินค่าตอบแทนที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

๑๑. ผู้รับอนุญาตต้องยินยอมและให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมทุกครั้งในการเข้าไปตรวจสภาพพื้นที่ สิ่งปลูกสร้าง และกิจการที่ได้รับอนุญาต

๑๒. หากมีความเสียหายอันใดเกิดขึ้น สืบเนื่องมาจากสภาพการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาต ผู้รับอนุญาตต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น

๑๓. ถ้าหากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อใดข้อหนึ่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตได้ โดยผู้รับอนุญาตจะเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ ไม่ได้

๑๔. ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จะพึงชำระให้ผู้รับอนุญาตเป็นผู้ชำระ

อนึ่ง กรณีผู้รับอนุญาตหมดความจำเป็นที่จะใช้ที่ดินดังกล่าว หรือถูกเพิกถอนการอนุญาต หรือระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างพร้อมทั้งปรับสภาพที่ดินให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไปได้ ภายในเวลาที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด หากเพิกเฉยเสีย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะดำเนินการเอง โดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เว้นแต่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประสงค์จะใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ.

ออก ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

ลงชื่อ ผู้อนุญาต

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔

รูปแผนที่ประกอบหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ
ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ที่ ..... / .....

มาตราส่วน ๑ : .....

ผู้เขียนแผนที่ .....

ผู้ตรวจแผนที่ .....

หัวหน้าฝ่าย .....

(ส.ป.ก.๔-๕๒ ก.)

คำขอสละสิทธิที่ดิน

ของบุคคลที่ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

.....

ฉบับที่ ..... / ..... เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า ..... บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่ .....
อายุ ..... ปี มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ ..... ตำบล/แขวง .....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยอาศัยสิทธิจากการ ..... (เข้าทำประโยชน์,เช่า.เช่าซื้อ หรือจัดให้โดยมีค่าชดเชย) และได้รับเอกสารของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

๑. หนังสืออนุญาต

๑.๑ สำหรับที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แปลงที่ ..... เลขที่ ..... เล่ม .....
หน้า ..... ระวาง ส.ป.ก.ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....
จังหวัด ..... จำนวนเนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา

๑.๒ สำหรับที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แปลงที่ ..... เลขที่ ..... เล่ม .....
หน้า ..... ระวาง ส.ป.ก.ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....
จังหวัด ..... จำนวนเนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา

๒. หนังสือรับมอบแปลงที่ดิน

๒.๑ สำหรับที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แปลงที่ ..... เลขที่ ..... เล่ม .....
หน้า ..... ระวาง ส.ป.ก.ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ .....
จังหวัด ..... จำนวนเนื้อที่ ..... ไร่ ..... งาน ..... ตารางวา

๓. สัญญา ..... (เช่า เช่าซื้อ หรือจัดให้โดยมีค่าชดเชย)
เลขที่ ..... / ..... เมื่อวันที่ .....

ข้าพเจ้าขอยื่นคำขอพร้อมแบบ ..... (หนังสืออนุญาตตาม ๑ หรือ หนังสือรับมอบแปลงที่ดิน ตาม ๒) และ ..... (สัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ หรือ สัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย) เพื่อประกอบการพิจารณาต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... เพื่อ

๑. ขอสละสิทธิที่ได้รับอนุญาตเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เนื่องจาก .....
.....
.....

๒. ขอยกเลิกสัญญา ..... (เช่า เช่าซื้อ หรือจัดให้โดยมีค่าชดเชย) ที่ทำกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขที่ ..... / ..... เมื่อวันที่ .....

๓. ขอออกจากที่ดินพร้อมด้วยบริวารตั้งแต่วันที่ได้ยื่นคำขอสละสิทธิที่ดินเป็นต้นไป

๔. ยินยอมให้ทางราชการเข้าดำเนินการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดหรือตามข้อกำหนดที่ได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นโดยได้รับความเห็นจากทางราชการ

ในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ข้าพเจ้าได้รับการช่วยเหลือจาก .....
และยังมีหนี้สินผูกพันที่พึงถึงกำหนดชำระ ได้แก่ .....
รวมเป็นเงิน ..... บาท (.....)

จึงขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... พิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ลงชื่อ ..... ผู้ขอสละสิทธิ
(.....)

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก
(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน
(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน
(.....)

ความเห็นเจ้าหน้าที่ .....
.....
.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก
(.....)

หนังสือยินยอมของผู้ถือครองที่ดิน (กรณียังไม่ได้จัดที่ดิน)

ที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/น.ส./ .....

เลขประจำตัวประชาชน ..... อายุ ..... ปี มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ .....

หมู่ที่ ..... ซอย ..... ถนน ..... ตำบล/แขวง .....

อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... โทรศัพท์ .....

เป็นผู้ถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด ..... แปลงเลขที่ .....

กลุ่มที่/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... จำนวนเนื้อที่ประมาณ ..... ไร่

ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ..... ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด .....

ซึ่งยังไม่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. เนื่องจาก .....

.....

ขอแสดงเจตนาดังนี้

ข้าพเจ้าในฐานะผู้ถือครองที่ดิน ยินยอมสละการถือครองที่ดิน (กรณียังไม่ได้จัดที่ดิน) เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) นำที่ดินไปดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ทั้งนี้ ข้าพเจ้าจะไม่เรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ จาก ส.ป.ก. และยินยอมออกจากที่ดินที่ถือครอง พร้อมด้วยบริวารตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือฉบับนี้แล้ว เห็นว่าถูกต้องตามเจตนา จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ ..... ผู้สละการถือครอง

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

ลงชื่อ ..... พยาน

(.....)

เอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาต กิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ

ผู้ขอ..... ประเภทกิจการ.....

จังหวัด .....

ลำดับ	เอกสารหลักฐาน	ครบ	เพิ่มเติม	หมายเหตุ
๑	ส.ป.ก. ๔-๒๙ ก			ใช้แนบทุกกิจการ
๒	ส.ป.ก. ๔-๓๐ ก (๓ ฉบับ)			
๓	ส.ป.ก./สร.๕ก (สำเนาห้ามย่อ)			
๔	แผนที่ ๑:๕๐,๐๐๐			
๕	แผนที่ต้นร่าง ส.ป.ก./สร.๒๒ (สำเนาห้ามย่อ)			
๖	รายการรังวัด - คำนวณ ส.ป.ก./สร.๙			
๗	ส.ป.ก./สร.๑ข			
๘	แผนผังแสดงบริเวณและรายละเอียดสิ่งก่อสร้างในที่ดิน			
๙	หนังสือสละสิทธิของผู้ถือครองที่ดินที่ขอใช้ พร้อมสำเนาบัตรประจำตัว			
	ประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน (กรณี ส.ป.ก.จัดที่ดินแล้ว)			
๑๐	หนังสือยินยอมของผู้ถือครองที่ดินที่ขอใช้ พร้อมสำเนาบัตรประจำตัว			
	ประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน (กรณี ส.ป.ก.ยังไม่จัด)			
๑๑	มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.)			
๑๒	ความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ที่ขอใช้ หรือประชาคม หรือมติ อบต.			
๑๓	ผู้ขอใช้ที่ดินได้ครอบครองที่ดินมาตั้งแต่เมื่อใด โดยวิธีใด			
๑๔	สำเนาบันทึกการตรวจสอบและแผนที่การกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ			
	ออกจากเขตที่จะทำการปฏิรูปที่ดิน			
๑๕	ผลการตรวจสอบของ สผส.			
๑๖	ผลการตรวจสอบของ สพป.			
๑๗	หนังสือรับรองการจดทะเบียนมูลนิธิ นิติบุคคล /หนังสือมอบอำนาจ			กรณีผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล
	พร้อมสำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้มอบอำนาจ			
	และผู้รับมอบอำนาจ			
๑๘	รายการการขอใช้ที่ดินในที่ดินของราชการเพื่อสร้างวัด			เฉพาะกรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัด
	(โดยความเห็นของเจ้าคณะอำเภอ คณะจังหวัด นายอำเภอ			
	และผู้ว่าราชการจังหวัด)			
๑๙	บันทึกข้อตกลงการบริหารจัดการพื้นที่ใช้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กรณีวัดหรือสำนักสงฆ์ขออนุญาตใช้ที่ดินเกินกว่า ๑๕ ไร่			เฉพาะกรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัดเกิน ๑๕ ไร่
๒๐	รายละเอียดแผนงานโครงการ งบประมาณ			
	(ที่ได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย)			
๒๑	ภาพถ่ายสภาพที่ดินปัจจุบัน และภาพถ่ายสิ่งปลูกสร้าง			ใช้แนบทุกกิจการ
๒๒	พื้นที่ที่ขอใช้มีไม้หวงห้ามหรือไม่ ประเภทใด			เฉพาะเกินอำนาจ ลธก.

ผู้จัดทำ

นายธัญวุฒิ	สุวรรณเวลา	นิติกรชำนาญการ

ที่ปรึกษา

นางเยาวนิจ	เพชรน้ำเขียว	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

ผู้ให้ข้อมูล

๑. น.ส. ปิยะลักษณ์	มูลธิยะ	ผู้อำนวยการกลุ่มนิติกรรมสัญญา
๒. นายจิรัสย์	จิรพันธุ์วานิช	ผู้อำนวยการกลุ่มอนุญาตการใช้ที่ดิน
๓. นางอภิญญา	แพชนะ	ผู้อำนวยการกลุ่มเจรจาและระงับข้อพิพาท
๔. นางเมตตา	ไม้หนองกอย	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการกฎหมาย
๕. นายวรภพ	ช่วยนุกูล	ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรการบังคับทางปกครองและแพ่ง
๖. นายคมกฤษ	แป้นโพธิ์กลาง	ผู้อำนวยการกลุ่มคดี
๗. นายนิวัตร์	ดำหริดี	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๘. น.ส. ทรงลดา	เขียวสะอาด	นิติกรชำนาญการ

ผู้ช่วยรวบรวม

๑. น.ส. นันท์นภัส	นิธิเมธธีรนนท์	นิติกรชำนาญการ
๒. นายสมชาย	หลงเศษ	นิติกรปฏิบัติการ
๓. นายอภิชัจ	เจียรวิริยะนาถ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป